

SANDARA
 PATRO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS

Prenumerata metams:

Amerikoje 2.00
 Kanadoje ir Lietuvoje \$3.00

Pusei metų:

Amerikoje \$1.25
 Kanadoje ir Lietuvoje \$1.50

* Skelbimų kainas klauskite laišku.

SANDARA
 327 E. St. So. Boston, Mass.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
 LITHUANIAN WEEKLY

Published by Lithuanian National League of America.

Consisting of 95 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A. Represents over 50,000 Lithuanians in New England, and about 700,000 in the United States.

SANDARA
 327 E. St. So. Boston, Mass.

No. 31 Tel. So. Boston 2408 So. Boston, Mass., Rugpjūčio-August 4 d., 1927 Kaina 5c. Metai XIV

Trumpos žinios

Rumunijos karalienė, tapusi našlė ir be sosto, žadanti eiti į vienuolyną. Laimingos kelionės.

4000 amerikoniškų merginų mokinosi Italijoje dainuoti. Tinkamų esą apie 100, kitos tik dykai pinigų mēto.

Žmonės gyvens 1000 metų mano Huntington Marshall Koleg. prof. Utterback, o vaikus gimdys ant užsakymo ateityje, kai mokslas išras budus. Deja, tie bandymai dar tebedaromi buožgalviams o nuo buožgalvių ligi žmonių dar tolimas kelias.

Moterims pirmenybę važiujant automobiliais nustatė Denver, Colo. miestas, tuo būdu norėdamas išvengti nelaimingų atsitikimų.

10,000 kiniečių prigėrė ir 100,000 liko be pastogės išsiliejus Kuling upei Kukiene provincijoje.

I pietų ašygalį rintai žada skristi kom. Byrd ir ten nusileidęs daryti tyrimus.

Atjaunino 63 metų vengrę dainininkę Palmą, kuri ir vėl pradėjo dainuoti.

Egipto vyrai įnešė įstatymą, kuriuo leidžiama butų vyrui nužudyti savo žmoną, užtikta gulint su svetimu vyru. Moterys sujudo tam sumanymui pasipriešinti.

100,000 kiniečių žuvo nuo žemės drebėjimo Kansu provincijoje.

1000 žmonių prigėrė Indijoje trukus vandens rezervuarai ir užpylus apylinkę.

700 komunistų areštuota Vokietijoje už naikinimą nuosavybės ir muštynes Hamburgo demonstracijoj.

Įstatymą prieš streikus pravedė konservatoriai Anglų parlamente, kuriuo suvaržomi visuotini streikai ir draudžiama darbininkų unijoms politikauti.

Persijoje cholera iškilo tarpe darbininku ir jau mirė daug žmonių.

150 žmonių užmušta ir daug šimtų sužeista kilus gaisrui ginklų sandėly ties Hankov, Kinijoje.

General Motors Co. šių metų pirmaisiais 6 mėnesiais padarė netto \$129,250,000, tai yra \$36,000,000 daugiau, negu toji kompanija yra padariusi pėno pirmais šešiais mėnesiais 1926 m.

Kiek automobiliai užmušė žmonių

Vašingtonas (A. P.) National Automobile Chamber of Commerce skelbia, kad nuo 1919 m. sausio 1 d. ligi 1926 m. gruodžio 31 d. automobiliai Amerikoje užmušė 137,017 žmonių. Didžiajame kare Amerikos kareivių žuvo 120,050 žmonių tai yra per tuos aštuonis metus nuo automobilių žuvo 16,967 žmonės daugiau, kaip minėtajame pasauliniame kare. Daugiau ar mažiau automobiliai sužeidė per tą laiką 3,500,000 žm. Dvidešimt šeši iš kiekvieno šimto sužeistųjų ar užmuštųjų yra vaisiai, mažesni kaip 16 m. amžiaus. Paskutiniaisiais metais vien užmuštu 23,000 žmonių, visu tūkstančiu daugiau, kaip 1925 m.

Fordas Greit Išleis Naujus Karus

Detroit. H. Fordas pareiškė, kad per 19 metų jis išleido į svetią 15 milijonų automobilių, dabar išleisias naują pigų automobilio tipą ir per kitus 19 metų dar daugiau padarysias.

Prancūzų Kolonijų Prekyba Vergais.

Melbourne, Australijoje Anglų valdininkai s ulaikė laivą, vežantį 500 žmonių iš prancūzų kolonijos Anam rytų Indijoje. Tai buvo kinai darbininkai (kuli), pagauti, parduoti ir lydin šautuvais ir durtuvais apsiginklavusiai sargybai gabenami į prancūzų salas Nauj. Gebridžai s dabro ir švino kasti. Amerikos ir Anglų konsulai gavo įsakymą budriai saugoti ir gaudyti tokius laivus. Patirta, kad trijų valstybių aukšti valdininkai užsiima ta nežmoniška prekyba. Reikia, kad ta žmonijai gėda but iškelta aikštėn ir pasirodytų, kurių valstybių yra tie vergų pirkliai 20 amžiuje!

Vezuvijaus Ugnikalnis Išliejo Lavos Mases

Neapolis, Italija. Ugnikalnis Vezuvijus nepaprastai sujudo ir liepos 30 d. rytą pradėjo versti į padanges baisias mases ištirtų akmenų, išsiliejo iš žemės gelmių 10 metrų pločio lavos masė, kuri viską degindama slenka į slėnį. Žmonės baimės apimti bėga. Toks vulkano veikimas bebuvu pasirodęs 1916 m.

MICHIGAN EŽERE NUSKENDO LAIVAS

Žuvo apie 27 žmonės. Chicago. Staiga kilusi audra liepos 27 d. apvertė laivelį "Favorite" su 70 žmonių, iš kurių apie 27 prigėrė, kiti išgelbėti atskubėjusio "Doris" laivo.

Po 40 Metų Pranašauja Amerikai Didį Maisto Krizį

Williamstown, Mass. Buvusio žemės ūkio sekretoriaus suns H. A. Wallace paskaitoj apie sunkų ir liudną farmerių padėjimą pranašauja, kad ateinančių 40 metų bėgyje vakarų ir pietų farmeriai susijungs savo teisėms prieš miestus arginti ir tuomet nepaprastai pakils valgomų produktų kainos, kas sudarys didžiausių sunkenybių miestų pramonės darbininkams ir fabrikantams. Dabar esą ukininkai turi mokėti žemės darbininkams 60 nuos brangiau kaip prieš karą, o į farmas r dėtas kaipitalas yra ant 20 milijonų dolerių nukritęs, kaip buvo 1920 m. ir neša naudos tik 3-4 procentus, o industrija po 1920 m. i dėjo 20 milijardų kapitalą ir moka 12 procentą. Ta nelgybė ir iššauks aštrią kovą tarp ūkio ir pramonės.

Papiežius Nemėgsta Bokso

Roma. Papiežiaus organas "Osservatore Romano" nupeikęs bokso kumštynes, prašo kad Vatikanas prisikaitytų jas prie draudžiamųjų (iškeiktų?). Kumštynės jau delto Vatikanui nepatinkancios, kad joms yra palankus rašytojas Bernardas Shaw!

OHIO ANGLIŲ KASYKLOS VĖL PRADĖS DARBA

Columbus, Ohio. Ateinančią savaitę žada vėl atsidaryti darbai daugely anglių kasyklų Ohio valstijoje. Darban esą sukviesti neorganizuoti darbininkai. Unionistai esą ištate streiko sargybos linijas trukdyti streiklaužiams.

NAUJA PASAULIO NUGALĖTOJA

17 metų mergaitė nuplaukė 25 kilometrų. Londonas. Jauna 17 m. mergaitė danė Edita Jensen perplaukė Sundo sąsmauką tarp Danijos ir Švedijos 25 kilometrų pločio per 23 ir pusę valandas be pertraukos.

Nusiginklavimo konferencija be vaisių

Žiniomis iš Ženevos, jurų nusiginklavimo konferencija baigiasi be vaisių, nes Anglija nori turėti didesnį laivyną už Ameriką, o šios abidvi vėl didesnius už Japoniją. Lloyd George vykusiai išsireiškė, kad Anglija ir Amerika yra a bi lygiai pilnos kvaišės, norėdamos padaryti Japoniją 2/5 kvaiša, tai yra priversti, kad Japonija teturėtų 2/5 mažesnį laivyną kaip Anglija arba Amerika.

BOSTONO JAUNŲJŲ LIETUVIŲ KLUBAS

Sėdi (iš kairės į dešinę): Anelė Kontrimiūtė, Genevievė Lepeskiūtė, Jeanetta Yesinskiūtė, Ova Roliūtė, B. J. L. K. išdininkė, Anelė Bratėnaitė, B. J. L. Klubo prezidentė, Alena Kontrimiūtė, Olga Lepeskiūtė ir Alena Podeliūtė.

Stovi (iš kairės į dešinę): Vilius Marcelionis, Povilas Bratėnas, Kazimieras Šveistys, Jonas Žinkevičius, Bronius Kontrimas, Jonas Marcelionis, B. J. L. K. vice-prezidentas, Juozas Šveistys, B. J. L. K. sekretorius, Jonas Veravičius ir Algirdas Klimas.

Klubas pereitą pirmadienį rugpjūčio 1 d. turėjo savo posėdį, kur aptarta įvairus veikimo planai va seros atostogoms pasibaigus. Be kita ko nutarta ruošti vakarėlį su vaidinimais. Veikalas dar neparinktas.

AUSTRIJOS SOSTINĖ DAR NENURIMO APSAUGA

Socialistai steigia miesto apsaugą. Viena. 31. VII. Norė prelo Seipelio vyriausybės riaušes nugalėjo, tačiau i tempimas tarp socialdemokratų ir Seipelio šalininkų tęsiasi ir slapta eina didelis brudėjimas. Socialistai miesto valdyboj pravedė nutarimą palaikyt miesto aps. korpusą iš 1000 vyrų, kurį butų galima reikale sustiprinti ligi 35000. Konservatyviosios provincijos ruošiasi smarkiai kovai su socialdemokratiška Viena. Bijoma, kad tas įtempimas tarp socialdemokratų ir prelo Seipelio valdžios gal turėti liudnas pasekmes.

500,000 IMIGRANTŲ ŠIAIS METAIS

Reikalauja suvaržyti meksikonus.

Vašington, 31 liepos. Albert Johnson imigracijos ir naturalizacijos komisijos pirmin. praneša, kad ligi šių metų galo imigrantų prisirinks pusė milijono. Meksikonų šiemet pripuldo virš 65,000, o kanda diečių apie 87000.

Šiemet du syk daugiau kaip pernai atvykė Amerikos piliečių žmonių ir vaikų. A. Johnson žada pradėti agitaciją prieš meksikonų pludimą.

Chamberlinas lėks nuo laivo "Leviathan"

Grįžęs į Ameriką iš Prancūzijos lakun. Chamberlin žada išbandyti pakilti su orlaiviu nuo laivo "Leviathan" deko. Tą pakilimą jis darys laivui nuplaukus 30 mylių nuo Fire Island ir skris 95 mylias į New Yorko erodromą.

MIRĖ INDIJONŲ VALDOVAS HOOG

Salamanca, N. Y. Liepos 31 d. mirė Seneca indijonų Irokėsų giminės valdovas William C. Hoog. Jis buvo uolus savo giminės garsios senovės mylėtojas ir turėjo surinkęs daugybę senovės palaikų. Jis yra žemdirbys, vedė puikų 500 akrų ūkį ir buvo 1925 m. išrinktas Allegany ir Cattaraugus rezervacijų indijonų Seneca giminės prezidentu.

KEMAL PAŠA TURKŲ DIKTATORIUS

Iškilmingas įžengimas į Konstantinopolį

Konstantinopolis, 31 liepos. Kemal Paša pats nominuoja kandidatus į busimą parlamentą, kurio "rinkimai" įvyks šį rudenį. Tuo budu "užkariautojas", kaip jį vadina, skaitosi neapribotų diktatoriumi ir nori iš Turko parlamento padaryti sau palankų įrankį. Kemal Paša įžengė į Konstantinopolį su karališkomis iškilmėmis, turkų sultono laive ir apsigyveno sultono rumuose. Tai dar vienu "tautos vadu" bus daugiau.

Papiežius Prieš Amerikos Filmas

Papiežius išpėja, kad Europa neįsileistų Amerikos filmų, nes kuomet Europa statanti katedras, tai Amerika stato aukščiausius namus, todėl reikią apsaugoti Europos kultūrą nuo amerikoniškosios.

Sacco Vanzetti Byla svarstymo davinius paskelbs rugpjūčio 3 d.

Bostonas. Gubernat. Fuller žada dar išklausti kelis liudininkus ir trečiadienį rugp. 3 d. paskelbti galutiną sprendimą.

"Varpo" spaustuvė atsistato

'LIETUVOS ŽINIŲ' NUGALĖJO OFICIOZUS

Kaunas (Musų koresp.) Spaustuvė baigiamė atstatyti. Amerikiečiams toks laikas nuo kovo 13 d. atrodys baisiai ilgas, bet mes juk Lietuvoje gyvename. Apie rugsėjo (september.) mėn. pusę bus gatava. Dailis mašinų jau atremontuota, pastatyta vietoje. Kitas remontuos dabar. Galų gale turėsime spaustuvę daug geresnę, kaip buvo, bet ir skolų daug daugiau.

Didžiąją Frenkental mašiną prisėjo išmesti, už tą laužą gavo 33 litus. Cenzura baigia nemieliaširdingai kamuoti ir "Liet. Žinias" tyčia užlaiko, kad neįsėitų savo laiku. Reikia laug kantrybės ir nervų. Skaitytojų upas labai nupeles mes laikraščiai del cenzūros atrodo pusgyviai. Cenzura ne tik išbrauko, išmėto, bet pati ištaiso straipsnius ir neleidžia netalpinti, jei pataisa nepatinka. "Liet. Žinios" tekė girdėti jau nubaustos už baltų tarpų palikimą. Nežiūrint, nežmoniškų sunkenybių, "Liet. Žinios" nustelbė savo prenumeratos skaičium ir oficiozą "Lietuva".

"Varpo" B-vė apėjo gerą spausdinamąją mašiną, kokios Amerikoje yra labai išsiplatinusios: spaudžia iš rotacinio popierio be steretopio ant plokščios mašinos iš syk 6 puslapius po 6000 ekzpł. į valandą. Mašina pati lanksto ir skaito. Kainos virš 30,000 litų. Gaunama išmokėjimui.

Apdraudimo B-vė "Lietuva" už gaisrą nesumokėjo. Ieškoma teismo keliu. Tuo tarpu piniginės pagelbos nėra iš niekur. Aukų sudėjo Lietuvos gyventojai apie 15000 litų, o iš brolių amerikiečių kol kas gauta pinigais tik apie 1500 litų ir siek tiek užsirašė naujų "Varpo" akcijų.

Aukų gadyne pasibaigė. Dabar kapitalas reikia kelti bizniškai. "Varpo" Bendrovė gavo leidimą išleisti naujų akcijų. Viena akcija kainuos 100 litų. Kaip akcijos bus išpirtos, "Varpo" Bendrovė bus pergalėjusi banditų teroro išsprogdiminio pasekmes. Delto partatrina akcijas pirkti. Užsisakyti prašoma pas "Varpo" Bendrovės Pirmininką D-ą J. Staugaitį, Kaunas Laisvės Aleja, 60.

Dabar kapitalas reikia kelti bizniškai. "Varpo" Bendrovė gavo leidimą išleisti naujų akcijų. Viena akcija kainuos 100 litų. Kaip akcijos bus išpirtos, "Varpo" Bendrovė bus pergalėjusi banditų teroro išsprogdiminio pasekmes. Delto partatrina akcijas pirkti. Užsisakyti prašoma pas "Varpo" Bendrovės Pirmininką D-ą J. Staugaitį, Kaunas Laisvės Aleja, 60.

LIETUVOJE RASTA GELEŽIES RUDOS

Netol Gaizunų stoties Silosėdų dvaro žemėje rasta daug geležinės rudos. Taip pat Navinų kaime Antnemunio valsč., Papielės, Mažeikių ir Ežerėnų apskrityse esama tinkamos eksploatuoti rudos.

Bolševikai Pabugo Protestų

Stalinas savo labai agresyviškoj kalboj pareiškė, kad užsienių šalių darbininkų protestai prieš žmonių saudymus Sovietuose yra didžiausi bolševizino priešai ir šaukia prieš tai... ginkluotus.

ŽMONIŲ KANKINIMAS SOVIETUOSE

Šaudomi ir nunuodijami buriais.

Londono žiniomis Leningrade mirė apie 20 raudonųjų valdininkų kienu tai nunuodyti. Maskvoje esą užnuodyta keli šimtai komunistų, iš kurių 6 mirė. Ukrainoj vėliausiu laiku sušaudyta virš 120 žmonių, kurių tarpe ir keletas moksleivių mergaičių. Maskvoj 14 vaikež nuo 15 ligi 17 m. amžiaus už išgėdinimą 14 metų mergaitės visi nuteisti sušaudyti, o dar 4 gavo kalėjimo po 8-2 metus. Tai garsiosios Sovietų "bezprizorščinos" ir chuliganizmo vaisiai ir jų dorojimas..

JUS

Galite turėti geriausį The Ongwal Perfect Blend

CANADA'S PRIDE MALT HOP

RICHEST PUREST STRONGEST

Neprimkite netikrą rušį nuo pardavėjų. Pardavėjai rašykite:

UNITED WHOLESALE GROCERY CO.
 W. H. Blodget Co. Worcester, Mass.

A. L. T. Sandaros Reikalai.

Solidarumo svarba

Rašo NADAS RASTENIS,
Sandaros Prezidentas

Organizacija be solidarumo, tai sriuba be druskos. Tą mes visi gerai suprantame. Vienok praktiškame gyvenime tokie dalykai pas mus dedasi. Musų tautinuosiuose sluoksniuose visur matosi stoka solidarumo. Už tai mes patys esame kalti, ir patys skaudžiai atmokame.

Solidarumas, tai pilnas apibendrinimas reikalų ir pareigų — bendra gyvenimo eiga. Susitarimas, supratimas, sulietos pastangos, susiklausymas, drauginga disciplina — tai solidarumas.

Kuomet organizacijoj bei partijoje "kiekvienas gieda savo giesmę," tai apsirėškia amžinas diskordas, — tai stoka solidarumo.

Sandara yra rimčiausia lietuvių organizacija Amerikoje; t. y., ji užima pastoviausią vietą ir remia sveikiausias tautines idėjas bei tikslus, negu kokia kita partija bei organizacija. Jos idėjos yra grynai tautinės idėjos, kuomet kitų krypta tai į Romą, tai prie Maskvos, tai prie denacionalizmo — internacionalizmo. Sandaros pamatiniai dėsnių: tautybė ir demokratija. Ir tie du dalykai yra artimiausi ir brangiausi visiems musų sveikai protaujantiems žmonėms. Pažvelkime tik į plačiuosius Amerikos lietuvių sluoksnius ir pamatysime, kad nemažiau kaip pusė jų yra tautiškai-liberališkos dvasios.

Kaikurie kartais bando skirstyti vidurinės sriovės žmones į "sandariečius" ir "liberalus" Tas dalinimas yra neteisingas. Nes tie du terminai yra korelati viški. Sandariečiai yra liberalai, ir liberalai yra sandariečiai. Sandara užima pilnai liberališką papėdę, ir jei kas krypta į dešinę, tai linksta prie taip vadinamo "fašizmo", bei klerikalizmo, o jei kas krypta į kairę tai linksta prie internacionalizmo.

Gal kas pasakys, kad tie tautininkai, kurie priklauso prie Sandaros tai yra sandariečiai, o kurie nepriklauso prie Sandaros, neužgria kitų partijų programų, bet prisilaiko tautinės dvasios — tai yra liberalai. Ne; tokie yra tos pačios dvasios kaip ir sandariečiai — ir tankiai yra Sandaros simpatizatoriai — tai yra dvasioje sandariečiai, tik aktualiai prie Sandaros neprisidėję: tai yra tokie pat kaip ir katalikai, nepriklausanti prie parapijos.

Iš to visko aišku, kad skirstymas tautinių žmonių, — arba ir pati mintis juos skirstyti, — į atskirus pluoštus yra netikėtas dalykas, ir kartu žalingas musų tautai.

Sandara guli toj vietoj, kur puola pats nugarkaulis Amerikos lietuvių tautinės nuomonės. Pati organizacija geron linkmėn tiesta; jos tikslai — tauta ir demokratybė — yra nepamainomi kitais, kurie būtų geresni. Ieškoti ko nors kito tai būtų ieškojimas netikrų, "svetimų dievų".

Ko reikia, tai tik sujungimo-subendrinimo minčių, pajėgų-bendro susitarimo, vienodesnio supratimo tikslų-solidarumo.

Nesuprantama, kam ir su kokiais tikslais yra bandoma krypti tai vienur tai kitur nuo pamatinių Sandaros dėsnių. Jie yra geri ir sveiki. Gal kai kurie išdėstymai nėra pilnai aiškūs bei tobulai pareikšti; bet tas visuomet, su pagalba sveikos minties ir gerų norų, galima patobulinti, kristalizuoti. Gi kryptimas į šonus, tai pavieniui tai po kelius, veda prie tautinės dvasios Amerikos lietuvių tarpe krikimo, ir dar ko nors blogesnio.

Dabar dar nevelū rimtai pagalvoti, — visiems, ne vienam, — ir pradėti tas klaidas taisyti. Reikia užmiršti visus ypatingus ergelius, kurie yra neverti žvirblio seno lizdo, ir dirbti konstruktyvišką tautinį darbą, kurs yra viskas, kam mes gyvename biame pasaulyje.

Amerikos lietuvių reikalai ir Lietuvos dalykai prašyti prašo mus, kad mes taptume vyrais su sąmone, sąžine ir pasišventimu. Gal mes įrodysime vieną kitą netobulumą praktikškoje veikmėje; gal mes ir busime teisingoje pusėje, sakdami kad tas arba anas dalykas turėjo, turi arba turės būti kitaip o ne taip, — bet teisingai ir sveikai protaudami negalėsime užginčyti, kad Sandara tai brangiausia lietuviams orgnizacija ką iki šiol musų broliai sutverė.

Ir todėl yra nuodėminga ne tik ją ardyti, bet ir vien tik laikytis pasyviškai, neremti ją.

Tad jei mes nenorime, kad musų pirmtakunai-veikėjai, kurie gyvi — nesibiaurėtu, kurie mirę — kapuose neraustu iš gėdos: visi dėkime savo trigrašį, stovėkime tvirtai Sandaroje, remkime ją, kvieskime kitus prie jos prigulėti — kas negera, netobula, rimtai taisykime; eikime prie vienybės ir bendro darbo — **prie solidarumo!**

Didelis Išvažiavimas!

RENGIA SANDAROS ANTRAS APSKRITYS

Nedėlioje, Rugpjūčio-August 7 d., 1927

Indian Grove, New Haven, Conn.

Piknike dalyvaus neseniai iš Lietuvos atvykęs "Sandaros" Redaktorius p. J. PRONSKUS. Taipgi rengiasi diktokas burys Bostono Sandariečių.

Sis milžiniškas išvažiavimas bus paskutinis šiais metais. Į jį su dideliu smarkumu rengiasi 9 Sandaros kuopos iš visos Conn. valstijos ir taipgi tikimės daug svečių iš tolimesnių valstijų. Rengimo komisijos su dideliu smarkumu darbuojasi kad suvažiuosius svečius maloniai priimti, pavaišinti ir palinksminti. Šiame išvažiavime dalyvaus tukstantinė minia žmonių, tad kviečiame visus jame dalyvauti, pasilinksminti ir įspudingai praleisti laiką, susipažystant ir pasilinksminant su tolimesnių kolonijų draugais, gražiame Indian Grove Parke, tarpe žaliuojančių medžių. Parkas visiems žinomas, palei Savin Rock, netoli jurių kranto.

VISUS UŽKVIEČIA RENGĖJAI.

SANDAROS KUOPŲ VALDYBOMS

Pastaromis dienomis iš centro duodame pranešimus tiems Sandariečiams, kurių mokesnis yra užsivilkęs. Butinai reikalinga kad kuopų valdybos pasistengtų kaip greit gali susaukti susirinkimus ir peržiūrėti savo narių stovį. Gi visi tie gerbiamieji Sandariečiai, kurie gavote paraginimus užsimokėti, pasistengkite užsimokėti ar tai savo kuopos raštininkui arba prisiuskite centran. Iki rugpjūčio 30 d. kuopų valdybos butinai praneškite centrui apie savo narių stovį.

IDĖJA IR DARBAS

Nėra pasaulyj tokios idėjos, kuri būtų žmonėse įgyvendinta be darbo. Klerikalinė idėja apie du tukstančiai metų senumo. Bet pažiūrėkime, kiek del jos šiandien dirbama, kiek milijonų dolerių jos agitacijai metama. Nerasime nei vieno žmogaus, kuris budams klerikalizmo vadų įtakojė, nebūtų kas metas išnaudojamas dešimtinis dolerių. Reikiama, veiki per du tukstančių metų egzistuojanti klerikalinė idėja negali išsilaikyti be atsidavusio darbo, be aukų.

Bolševikinė idėja šių dienų gyvenimui nepritaikoma. Tai yra tik fantazija ir svajonės. Ji laikinai pasilaiko todėl kad jos pasekėjai yra atsidavę jos darbui ir ją remia aukomis bei savo darbų vaisiais. Jie nors nemato sau jokios ateities, bet kloja dešimtinės savo propagandai ir stengiasi išlysti į kitų sukurtas organizacijas ir jas demoralizuoti.

Demokratinė idėja, kurios principus turi kiekvienas Sandariečis, yra šių dienų gyvenimui tinkamiausia. Pažvelgus į pasaulio tautų gyvenimą matome, kad kuri tauta vadovaujasi demokratiniiais principais, ta tauta šiandien yra pilname žydėjime; jos gyventojai pilniausiai aprupinti ir patenkinti Pavyzdžiui paimkime Ameriką. Ši šalis valdoma demokratiniais pamatais, delto šioje šalyje darbininkams žmonėms palyginamai yra geriausias gyvenimo sąlygos, negu kurioje kitoje valstybėje. Bet tos idėjos įgyvendinimui yra daug aukų ir darbo padėta.

Mes, Sandariečiai, norime kad ir Lietuva valdytusi demokratiniais pamatais, kad ir Lietuvoje būtų visiems maloni demokratinė laisvė. Norime, kad Lietuvoje būtų spaudos, žodžio ir susirinkimų laisvė. Norime, kad Lietuva lietuvius nesiskirstytų, bet visus priglaustų, visus paguostų ir patenkintų visus lygiomis gyvenimo teisėmis. Tai atsiekti reikia pasi-

J. Pronskus.

Waterburiečiai rengiasi ir sako kad jie sudarys didžiausį skaičių automobilių ir žmonėms.

New Britainas sako, kad jis nepasiduos Waterburui ir juos viršys.

Hartfordas, Bristolis, Thompsonville, Naugatukas, Ansonia ir kitos kolonijos taipgi rengiasi ir žada šauniai pasirodyti.

Bridgeportas, kuris randasi netoli, tik šturmuoja ir nejučiomis žada visus nustebinti.

New Haveno lietuviai, pas kuriuos šis išvažiavimas bus, jau iš pirmiausių yra gerai patyrę, kad Sandariečių išvažiavimai būs įspudingi ir linksmūs, žada visi jame dalyvauti. Kaip atrodo, tai išvažiavime bus tukstančiai svečių. Gi rengėjai, tinkamai priimti ir svečius pavaišinti, visi dirba išsijusę. Kurie šiame išvažiavime dalyvaus, visi bus patenkinti.

Pranašas.

CLIFFSIDE, N. J.

Svarbi žinutė visiems.

ATT. Sandaros 45 kp. ir jos jaunuolių mokykla **7 d. Rugpjūčio** Gale Park av. prie pat Dollytown Rd. Cliffside giraitė. Įžanga visiems dovanai, pradžia 1-mą valandą po pietų. Gerbiamieji Cliffside ir apilinkės lietuviai, kaip jau visiems yra žinoma kad visada minėtoms 45 kp. parengimas būs gražus ir patenkinti, nes turi savo nuosavą programą, kurį atlieka Jaunuolių Mokykla, kuri randasi kp. globoj. Taip ir ši syki nepasiliks be to, bus programos, kurį išpildys minėta mokykla po vadovystė Vl. Mučinsko šios mokyklos mokytojo. Nuo pikniko pusė pelno skiriama mokyklai. Tad visus kviečiame dalyvauti iš visu apylinkių, nes smagiai laiką praleisite, sykiu ir apšvieta — mokyklą palaikysite.

Visus užkviečia rengėjai P. S. Jei tai dieną lytų piknikas perkeliamas ant 14 d. Rugpjūčio.

S. K. GRIŠIUS

Sandaros Atstovas.

Yra įgalotas užrašinėti "Sandarą", priimti pinigų už atnaujintas numeratas, rinkti spaudos darbus Sandaros spaustuvei bei skelbimus "Sandarai".
2441 W. Marquette Rd.
Chicago, Ill.
Tel. Republic 3831

Sandarietis.

Lietuvos žinios

LAIŠKAS AMERIKOJE LIETUVIAMS TAUTIEČIAMS

Svenčionys 4-VII-27.

Jau treči metai, kaip gaunu "Sandarą" ir džiaugiuosi skaitydamas ją. Šis laikraštis daug naudos atnešė mano dvasiai. Nors tiesa iš pat pradžių į mano atsišaukimą atsiliepė nemažai tautiečių ir beveik visus apturėjau Amerikoje einančius laikraščius del susipažinimo, bet kiti daugiau manęs nematė, o taip pat ir aš jų nemačiau. Tik su viena "Sandara" likome neperskiriamais draugais treči metai. Ir į mano atsišaukimą pirmi atsiliepė tai sandariečiai; iš dešinesnių ir kairesnių pakraipų neteko sulaukti nei vieno laikraščio, bei knygutės, nors savos pakraipos prisiūstas. Paskutiniu laiku teko sužinoti, kad musų sodiečiai ir kiti gauna taip pat pundaus laikraščių ir kitų pakraipų siunčiamus, bet vis tik kiek patyriau iš sandariečių tarpo tai daro. Tad verta tarti didelį ačiū sandariečiams, kad pirmi jus užjaučiate musų pavergtame kraštely po svetima lenkiška letena mus sodiečius. Jusų siunčiami pundaus lietuviškų laikraščių musų sodiečiams turi daug reikšmės apgynimui nuo lenkiškumo, — nors senus gavę, bet perskaito ligi mažiausiam žodeliui, o perskaitę ir kitiems duoda, ir kiek teko pastebėti, tai kiekvienas iš jusų gautas laikraščio egzempliorius aplanko mažiausiai 10 asmenų. Musų ukininkų jau geras skaičius yra, kurie turi noro skaityti ir kitiems papasakoti, kas dedasi plačiame pasauly, bet kad neturi toms knygos bei laikraščiams lėšų, o ypač paskutiniaisiais dvejais metais, kur pašarą ir duoną perkant paėdė ligi gyvo kaulo. Tik viena dar man metasi į akis, kad musų kataliku yra gana daug Amerikoje ir turi savo pakraipų laikraščių bei knygų gana daug, bet mums neužiaučia. Nė nuo vieno kataliko neteko gauti nė jokio laikraščio, kad ir savos pakraipos, nekaltant apie kitos. Tik vieni sandariečiai matyti visų pakraipų o tvs skaito ir mus šonbiais tais pačiais egzemplioriais, be skirtumo ar jis butu dešinesnės ar kairesnės pakraipos.

Tad brangūs lietuviai, kurie šelpiate kaip mane, ir kitus man pažystamus ir nepažystamus sodiečius savais perskaitytais egzemplioriais laikraščių, tauriu kuoširdingiausių ačių, o nebusite užmiršti amžina už jusų gerus norus. Dar kartą pakartuju, kad jusų šis pradėtasis darbas musų sodiečiams pavergtame kraštely turi daug reikšmės, tad nuo jo nesisalinkite ir ateityje, o varykit ligi galo.

Del politiškų aplinkybių nepasirašau savo pavardės, o palieku visą savo anigus už atnaujintas numeratas, rinkti spaudos darbus Sandaros spaustuvei bei skelbimus "Sandarai".
2441 W. Marquette Rd.
Chicago, Ill.
Tel. Republic 3831

Su tikra pagarba,
Lietuvis Ukininkas.

IŠ VILNIAUS BUS PADARYTA KANTONAS?

RYGA, VII. 11. (Elta). "Jaunakas Žinas" praneša, kad per Vilniaus Aušros Vartų Panelės Svenciausios paveiklo vainikavimo iškilmes Vilniuj buvęs svarbus lenkų vyriausybės pasitarimas, kuriam dalyvavęs prezidentas Moscickis, mars. Pilsudskis, ministras Meištavičius, Neza-bitkovskis ir keli Vilniaus visuomenės veikėjai, taip pat pasiuntinys Amerikoje Stetsonas. Pasak laikraščio, pasitarime Vilniaus kraštas nutarta paversti tam tikru kantonu autonominiu administracijos sutvarkymu. Projekto vykdymas esąs atidėtas iki kitos seimo sesijos.

KERŠTAS UŽ KLEŠCINSKI

Vilnius. Laikraštis "Uro" praneša, kad Minsko birželio mėnesį suimta du lietuviai studentai ir vienas universiteto lektorius. Suimtieji esą kaltinami už tai, kad buk savo laiku jie pranešę Lietuvos valdžiai apie gen. Kleščinskio šnipavimą.

Gamins lietuviškas filmas.

Kiek teko girdėti, dar šią vasarą Kauno kino filmų b-vė "Akis" rengiasi pastatyti apie du veikalus: Eglė—žalčių karalienė ir Liudo Giros tragediją "Kerštas".

Busias Referendumas.

"Ukininkų Balsas" 22 n. rašo, jog esą suzinota iš patikimų šaltinių, kad referendumas įvyksias š. m. liepos mėn. pabaigoj. Jei vyriausybės projektas busias atmetas — rinkimai Seimą įvyksią pagal senąjį rinkimų įstatymą.

Šių metų gegužės 1 d. Lietuvoj vartotojų bendrovių buvo 458; gamintojų 58; pieno perdirbimo 453; žemės ūkio draugijų 191; lietuvių srulkaus kredito draugijų 104 ir visa eilė kitokių. Bendras skaičius visokių draugijų, kooperatyvų, bendrovių ir t. p. Lietuvoj siekia 2066. Prieš keliolika metų nieko panašaus nebuvo.

Iki pradendant žemės reformą Lietuvoj (neokupuotoj arba neužimtoj) būvo priskaitoma iki 3000 dvarų, kurie valdė 694000 hektarų (hektaras bišk mažesnis už dešimtinę). Nuo 1919 m. iki šio laiko išdalinata 2400 dvarų, kurių žemės plotai užėmė 500,000 hektarų. Iš to plo- to padaryta 50000 sklypų.

Lietuvoj yra apie 2 milijonai šlapių durpių. Apšaukta, kad Lietuva vie- nomis savo durpėmis galėtų kurenti visus pečius, fabrikus, gelžkelius du šimtu metų.

1927 m. Lietuvon įvežta iš svetur rugių 523 su viršum tonai (tonas apie 60 pudų); miežių apie 38 tonus; avių apie 608 tonus.

Naujakiams suteikta pašalpų misko medžiaga, trobėsiais, pasėliais ir pinigais 16 milijonų lt.

Iki 1926 m. naujakiurai pastatė 22000 trobėsių.

1927 m. iš Lietuvos išvežta svetur įvairių javų virš 5.866 tonų.

Nusiskundimai prieš moterį

(Pagal Roda Roda)

Kuošias į baliu du vyrų, abu "Geležinių Senbernių" klubo nariai. Vyresnis Petras yra klubo prezidentas, o jaunesnysis Rikardas yra veikliausias klubo narys.

Petras: "Mano supratimu labai neprotingas dalykas eiti į tokius balius, kurie vakara prasideda rytą baigiasi, ir vuodegotu fraktu apvilkus išties naktį slėpti savyje viltis, kurių protu matuojant nėra jokio išrokavimo siekti. Ir jokia moteriškė nenujaučia, kad po tuo juodu fraku tvaksi smarki vyriška širdis. Aš manau, mes vyrai turime išrasti sau kitokių įvairumų, kurie mus išskirti iš šiokiadienės patinėlių ir patelių draugystės. Šiaip tu žinai, kad toks bendravimas mūsų siekimams yra pavojingas. Kaip daug vyrų su geležiniais nusistatymais netenka proto, patekę į tokias vakaro draugystes, ir žiūrėk— viskas pasibaigia susiporavimu visam amžiui."

Rikardas: "Aš visai nemanau, kad buvimas kokioj moterų draugystėj turi reikšti tikslo vesti kurią nors ten esamą žašū."

Petras: "Bravo, Rikardai. Šiandien vyras negali vesti, nebūdamas pasiryžęs kartu su tuo patapti nelaimingu. Vyras yra pasilikęs tas pats."

Bet moteriškė yra persimainiusi ir sprogdina senasias gyvenimo formas. Gyvenimas yra pasidaręs gobšus ir vyrų galutinai iščiulpija, sunaikindamas jo visas pajėgas ir mintis, odą ir kaulus. O moteris? Seniau ji reikalavo, kad vyras ją išmaitintų ir aprengtų. Ar ji tuo dabar pasitenkina? Ne, ji stato naujus reikalavimus. Reikalavimus, kurių nebėra jokios galimybės patenkinti. Moteris sušvelnino savo sielą, prisigėrė visokių ilgųjų, kurių vyras nebėgal patenkinti, nes jis tam laiko nebetur. Moteris nori vietoj šeimyniško apsirūpinimo kažkokių romantiškų meilių, flirto jusnių ir divorsų skausmų. Moteris, kuri turi geras sąlygas vakare yra gyva, išsilisėjusi ir nori su vyrų kokuoti, vyras gi vakare yra nuvargęs, nusikamavęs. Jungo arklys vakare nešoka. Seniau moteris buvo kvailesnė. Jos dirbo ne savo frizuotomis galvomis, o rankomis. Tuomet laisvą valandą ir vyras ir žmona džiaugėsi savo dienos darbu. Todėl mano nuomone, mes vyrai turime susiburti prieš moteris, kurios nespėjė ištekėti pradedda savo "nepriklausomybę" plėsti, šimtus teisių sau išgalvoti ir tik vieno—nieko nedirbti. Tarpe vyrų reikia agituoti—sudaryti geležinę armiją— prieš moteris."

Rikardas: "Tikrai kvailos tos moterų pasakos apie jų nelygias teises. Mes jau esame patapę moterų vergai—mes turime jas maitinti, o jos gyvena kaip ponai, kaip jų upas liepia."

Miss Augusta su Miss Irena taip pat rengiasi. Augusta yra prezidentė "Moterų teisių" sąjungos, o Irena yra darbščiausioji jos idejų šalininkė ir ką tik išrinkta į valdybą.

Augusta: "Aš labai džiaugiuosi, kad į mūsų sąjungą dar keleta jaunų mergaičių įsirašė. Mes turime išaugti į galingą srovę ir nugriauti amžių suneštą vergovės papročių tvėnkinį."

Kiek žmogus istaria žodžių Viena Amerikos mokslininkas išskaitliavo, kad tylus, nekalbus žmogus per savo 60 metų amžių istaria 35 milijonus žodžių. O labai plepus istaria 2 milijardu žodžių.

Mašina mirusiemis atgaivinti Viena austrų medikas Eisenmenger išrado po 20 metų bandymų elektro mašiną užtroškusiems, nusi-

nuodiniams dujomis, pasikorusiems ir kt. atgaivinti: mašina padaro dirbtinį kvėpavimą. Bandymai davė geriausius pasekmes. Tvirtinama, kad dabar galima bus išgelbėti daugybę gyvasčių...

Jurių vandenį yra tiek druskos, kad iš jos galima būtų padaryti pusantros mylios storumo uždangą, kuri prigengtų visą Amerikos Jungtines Valstybes.

New Yorko laikraščiams popierium aprupinti kasdien nukertama 9,000 eglių.

Per 1924 metus Amerikos Jungtinių Valstybių turistai paliko 350,000,000 dolerių Europoj.

Trumpos suknelės turi betarpių ryšį su sveikata. Suknelės trumpumas yra ne kas kita, kaip ilgas amžius, nes kuo ilgesnis moters amžius, tuo trumpesnė jos suknelė.

Irena: "Aš pasakyčiau griežčiau. Reikia išjudinti moteris. Mes neturime tenkintis trupiniais, kuriuos mums vyras numeta. Mes reikalaujame daugiau."

Augusta: "Taip. Moterų gyvenimas yra tikras gėrimas, be užlaidų. Jei moteris yra švelniai išauklėta ir susipratusi, tai ji neįvertinama. Šių dienų vyras yra sustoržievėjęs ir kvailas. Jis nesistengia net savo žmonos sielos pažinti."

Irena: "Paduok meškai žaisliuką, ji ji tuoj sulaužys savo gležnomis lėpšėmis. Vyrų nenori matyti, kad mes esame išaugusios, kad mūsų meilė nebepatenkina. Mūsų sąjungos vyriausias tikslas bus kovoti prieš senoviškas pažiūras ir meilę ir moterystę. Moterų pašaukimas dar nėra atsieltas. Mums negana tenkintis tokia "laime", kad galėjus savo galvą padėti ant "placiosios vyro krutinės".

Augusta: "Brašo, Irena! Taip ir susirinkime pasakyk!"

Rikardas ir Irena sėdi mažame salionuke. Už sienos duksta balius.

Irena: "Kaip patinka tamstai mudviejų ginčai?"

Rikardas: "Ar tai ginčai? Tamsta labai iškilmingai išdėstė, kodėl šių dienų moteris nebėgal būti patenkintos savo padėjimu. Mano išpuolis buvo kiek užgautas tuo, kad tamstos kalba ir kaikiurie argumentai rodėsi pasisavinti iš panos Augustos."

Irena: "Taip ir yra, delto aš jusų ir neapkenčiu, kad jūs su mumis nenorite rimtai kalbėti. Išmintingas kalbas jus pasilaikote savo vyrų draugystei, o moterims pliauškiate visokius vėjus. Savo tarpe jus sammatymėtės taip kalbėti, bet moterims — skaitote to gana."

Rikardas: "Bet moters pasaulėžiūra yra siauresnė."

Irena: "Niekio panašaus. Moters pasaulėžiūra yra už jusų platesnė. Bet moteriškė, kuri iš jusų reikalauja sielos, yra jums nuobodi. Vyrui pasaulis, — moterei namai. Ji verda ir lopo ir vakare, kai grįžta vyras, ji atneša jam šliures."

Rikardas: "Kas toliau? Einu laizybų, kad yra vyrų, kurie mieliai savo žmonai šliures atneša."

Irena: "Taip sakai tamsta "Geležinių senbernių" sąjungos vice-prezidentas!?. Na, šliures taip sau. Bet aš manau, kad moterė, kuri myli savo vyrą, ir jis ją taip pat, tai aš manau, ji mieliai rupinasi jo gerove — išmintinga moterė tuo labiau."

Rikardas: "Taip sakai tamsta, "Moterų teisių" sąjungos vice-prezidentė!"

Irena: "Ilgą tylos valandą. Abu žiuri į viens antrą."

Irena — tyliai: "Mudvi su Augusta išvažiuojava į kaimą. Ji nori rašyti knygą "Moterė, kokia ji turi būti."

Rikardas karčiai: "Ką ji apie tai supranta! ir po valandėlės susimastęs: "Vadinasi, tamsta vėl su Augusta, o aš vėl turiu likti — su Petru..."

Irena tyli.

Rikardas po valandėlės: "Irėna!"

Irena: "Rikardai!"

Abu karčiai pučiuojasi.

Rikardas: "Tu mano mažą, auksinė, kvailutė miela žasytė!"

Irena: "Tu mano didžiuli, senuli, lepšiškasai meškini!"

Abudu yra įsitikinę, kad jie niekuomet dar taip išmintingai nekalbėjo ir po to vakaro Rikardas išėjo iš "Geležinių senbernių", o Irena iš "Moterų teisių" sąjungų, pereidamu į naują amžiną sąjungą.

PRIE P. J. ILGAUDO "BRUOZAI IS MANO ATSIMINIMU BIRUTEJ"

("Birutės" — 20 metų Jubiliejinis Leidinys)

Rašo M. Petrauskas

Pno Ilgaudo "Bruozuose" yra netikslumų, delto aš noriu juos šviesiau paduoti. Sumaniau tai padaryti dėl to, kad tą Jubiliejinį Leidinį vežioja po Ameriką kai kurie artistai ir pardavinėja.

Liesiu tik tai, kas turi ryšį su "Birute". Po parenkimui antro vakaro su "Kaminakrečiu", man buvo duota 50 dol. už visą darbą, bet ne 100 dol., kaip p. Ilgaudas abejojančiai sako. Turiu pasakyti, kad tuo laiku už repeticijas nebuvo mokama, — tai neva buvo atmokėta 50 dol. už visą darbą.

Koncertas, kurį aprašo p. Ilgaudas po "Birutės" vaidinimo, davė pelną menkutį. Bene sumašio p. Ilgaudas mano pirminio koncerto Chicagoje, buvusį Music Hall, davusį puikų pelną. To koncerto rengėjais buvo ("Birute" dar ne gyvavo) Dr. Butkevičius, kn. A. Skripka, J. Varkala, ir buvo daug rėmėjų.

Kas link iteikimo man chorvedžio lazdutės. P-nas Ilgaudas sako, kad tą padariusi "Birutė". Aš jam sakau, kad jis suklydo; tą dovanelę padarė kn. Ambrozaitis; pats kunigas ja man iteikė ir apie tai gali paliudyti p. X. Strumskis.

Tik pastacius liaudies operą "Birute" man pradėta mokėti už repeticijas 3 dol. už vakarą. Tas buvo minėta mano rašinyje "Kai ir Išpažintis", "Sandaroje". Pirmiau "Birute" man skirdavo užmokestį iš pajamų, kiek jų nuožiu buvo galima. Man nerupėjo pelnas iš veikalų, bet norėjosi veikalą pastatyti gerai; imta visuomet buvo Thomas orchestros nariai, muzikantai ir buvo imamas jų gerokas skaitlius. Skaiciu muzikantų Amerikoje tai Bostono "Gabi-ja" viršijusi yra ir Vilnių, kuomet ten 1906 m. buvo statyta "Birute" su 20 muzikantų. Geresniam veikalui pastatymui pritarėdavo iš "Birutės" tai du žmonės: B. Balutis ir K. Kasputis. Kiti sakydavo: orchestra labai brangiai kainuoja. Girdi —yra teatrai, kur apseina su pianu ir bubinu.

Grįžęs iš Paris'o Konservatorijos 1909 m. pareikalavau jau tuomet mokesnio už vakaro repeticiją 5 dol. Tokį mokesnį jau tuomet emė ir vargonininkai, kurie mokino privačius choristus.

Metinė jubiliejinė "Birutės" šventė, kaip minima, nelaimėjo medžiaginai; tai ir aš gana už didelį darbą veik nieko negavau.

Ponas Ilgaudas primena incidentą tarp jo ir manęs. Pasisako, kad to incidento jis man neužmiršta. Jeigu p. Ilgaudas per tiek metų vis dar ant manęs įsiskaudinęs, o tas širdžiai negerai, — tai aš jį, p. Ilgaudą atsiprašau. Bet būtu teisingiau, kad p. Ilgaudas būtų tuo reikalu pasisakęs kaip buvo: p. Ilgaudas įžeidė pirmas mane, o aš į jo įžeidimą įžeidimu atsakiau. P-nas Ilgaudas, po to, man pasakė "ačiu". Aš priduriau "ir verta".

Išvažiuojant iš Chicago 1911 m. Europon-Italijon, visgi ponas Ilgaudas pasistengė "Biruteje" surasti

pinigų ir iteikė man 86 dol., tai dar buvo man duota superviršiu to laiko mano uždirbtųjų.

1912 m. lapkričio 27 d. iš Europos įvažiuavau New Yorko uostan draugė su Caruso, Diduru ir Slezaku. Vėliau buvau su koncertu ir Chicagoje, bet tą koncertą rengė rods ne "Birutė". Man kelius koncertus Chicagoje rengė mano giminaitė p. Nausėdienė ir keletas jos draugijų būdavo rėmėjos.

New Yorke atnaujinau Lietuvių Muzikos konservatoriją, kaip tąšą Chicagoje įkurtos prieš kelius metus. Privalu pažymėti, kad Chicagoje L. M. konservatorija buvo drutai remiama. New Yorke L. M. konservatorijai nekurie veikėjai nesimpatizavo ir ten turėjau didumą mokinių iš rusų ir žydų.

Buvo žmonių iš Chicago kurie norėjo "Birute" sugriauti. Dirbo priešais višokeriopa ir surado būdą: paleido paskvilį, kad aš choristus vadinęs gyvuliais. Tai buvo baisiausias ir kenksmingiausias pramanymas, kad tuo budu sudaržius chorą. Ateinu į repeticijas, — niekas su manim nekalbė. Pirmininko, p. lgaudo dar tuo laiku nebuvo. Pradedu klausit kas su jais darosi, man pamane, kad jie ant manęs piktai, kad aš juos kur tai gyvuliais vadinęs. Klausiu jų, kuris iš jusų girdėjote? Nei vienas nęgirdėję patys, tik kiti sakė. Klausiu — kas sakė? Jamontas atsiliepia: "sakė labai įpatikėtinas žmogus." Pamačiau, kad čia kas tai negro pasidarė ir choro nariams sakau: atsiduodu pilnai jusų valiai ir prašau iširti tą dalyką ir daryti su manim ką tik norit, jeigu kas paliudys, kad aš esu kurinės ir kam nors jus niekinęs. P-nas Jamontas atsiliepi: "labai patikėtinas žmogus sakė!" Pridurė: "jeigu aš bučiau tą patį girdėjęs, tai tamistai bučiau akis užspiaudęs." Aš Jamontui atsakiau ramiai: "kaip tas dalykas, p. Jamonte, išsiaiškinti, tai tamista busi malonus atstytat savo akis įspiovimui ir aš į jas nęspjausiu..." Po to, aš griežtai pareikalavau teismo ir visa chore diduma tam pritarė kad teismas būtų, kad ateitų ir paliudyti aemeniškai tie žmonės, kurie mano įžeidimą chorui girdėjo. Nekurie nariai pareikalavo iš Jamonto, kad jis pasakytų tuos žmones iš kurių jis girdėjo šmeižtą. Jamontas iš pradžių to nenorėjo, bet pagaliau pasaukė, kad jam sakęs vienas bartenderis, kurio pavardės gerai nepamenu. Nurtarta teismas: Baigiantis truksmui atėjo ir pirmininkas, p. Ilgaudas. Tas bartenderis tuojau apleido Chicago ir jo prisisaukti nebuvo galima. Aš stengiausias, kad būtų teismas, bet pats pirmininkas mane vis ramino, kad niekas tam netiki; tas dalykas, man su skriauda ir pasilikus. Jamontas ir dar apie du vyrų, daugiausiai kėlė truksmą, chorą apleido ir daugiau neateidavo. Kiek teko sužinoti, tai tas bartenderis buvo tik fikcija, o buvo, pora kitų žmonių, kurie ta dalyką suplanavo sugriovimui choro. Po to Jamontas vengė manęs ir

net gatvėje prieš susitikęs, ištolo jau eidavo antron gatvės pusėn. Kartą visgi jį netikėtai užklupau ir paklausiau, kiek tame buvo teisybės, ką jis sakė. Tuomet jis mane atsiprašė ir pasakė kitus du žmones, kurie jam tą pasakė ir iša-ke pasakytį ant bartenderio. Prašė dar, kad visgi aš tu dviejų žmonių neminėčiau, nes vėl būtų makalienė. Greit Csicagą apleidau, tai ir dalykas pasilik.

Nereikėję man būtų užimdinėt gerb. laikraštyje tiek vietos šiam rašiniui, bet p. Ilgaud. šališkas rašinys paskatino mane truputį praverti dalykus aškiau. Chicagoje turėjau nuoširdžių rėmėjų: Byjanską, Golubicką, Damijonaičius, Olševskį ir visus jaunuo-

KAIP GYVENSIME 1950 METAIS

Vienas žinomas anglų išradėjas prof. A. M. Low rašo: "kai aš prieš kiek laiko tvirtinau, kad tolimas matymas greit bus galimas, kad iš Londono į New Yorką bus galima telefonuoti, aš girdėjau iš visų pusių užginčijimus, kad tokie stebuklai nebus galimi. Dabar visa tai jau yra galima ir greičiausia po kokių 20 metų mūsų gyvenime atsiras naujų stebuklų, kurie atrodys nestebuklingesni, kaip mūsų protėviams atrodė radio ir eroplanai, kuomet dar buvo laikai, kad ir traukinys, važiuojantis į valandą 35 kilometrų, rodėsi negalimas daiktas."

Mr. Johs 1950 m. skaitydamas Londone savo rytmetinį laikraštį taip pat interesuosis Amerikoje įvykiais, kaip ir savo miestą žiniomis, nes jis tuomet galės su savo draugu Amerikoje taip jau lengvai susikalbėti, kaip ir dabar su draugu kalbasi tame pačiame mieste. Greta jo kėdės stovės aparatas, per kurį jis galės matyti tolimus daiktus ir kraštus; jo kambarys bus elektra šildomas, ir elektros šiluma bus taip pigi, jog kiekvienas galės ją ikvaliai naudotis. Ateities žmogus miegodamas leis per save elektros sroves, kurios labai stiprins jo gyvybės pajėgas; jis gyvent dirbtinoje saulės šviesoje, kuri bus sveika, maloni, ir pigi. Namus statant į saulę nebus atsižiurima. Moters padėtis per tą 20 metų laiką bus persimainys. Jos visai nebeturės reikalo rupintis namų ukiu, nes elektriskas virimas, valymas ir šildymas sumažins namų darbą. Namie visiškai nebegamins valgių, kaip kad šiandien namie nebeskalbia. Valgiai bus užsakomi telefonu iš bendros virtuvės. Moterų rubai pasidarys praktiškesni ir jos gatvėje prašys iš vyrų ugnies cigarečių uždegti, lyg tai visų paprasčiausias dalykas būtų. Kaip šiandien automobilis, taip tuomet orlaivis galės sustoti prie kiekvienu durų ir skridimas į Jungt. Valstijas, į Indiją, aplink pasaulį bus toks pat paprastas ir patogus, kaip šiandien kelionė traukiniu. Bet bus ir nauju nusiskundimu. Kils keistos nervų ligos, nes mūsų jausmai darvis vis jautresni ir didmiesčių trenksmą galima bus pakęsti tik užsidėjus ant ausu tam tikrus klausos apsaugojimo prietaisus.

sus tų laikų inteligentus. Su "Birutės" chorą gyvensu širdžia ir siela, nes tie žmonės buvo verti gerbti ir mylėti, kadangi turėjo meno kulturai daug pasišventimo.

Amerikoje jeigu galima ką nors kaltinti, tai nekuriuos muzikus, kurie mano veikalus neteisiu budu pasigriebia ir naudojami be atlyginimo, skriausdami autorii. O tokių "muzikantų" jau yra keletas. Man nuostabu ir tas, kad draugijos, kurioms jie dirba, toki pasielgijimą toleruoja. Rašai veikalą keletą metų, o tau nesąžiningas žmogus kokių nors budu pasivagia ir naudojasi kaip savo. Tiek pasakau,—kad už tai yra atsakomybė.

Mikas Petrauskas

Sportas

LAKUNAS DARIUS APĖ ORO SPORTĄ

Budamas Bostone apsilankęs "Sandaros" redakcijoj kap. Darius pareiškė optimistiškų pažiūrų į oro sportą, kuriame ir lietuvių jaunuomenei teksianti nemaža rolė. Jis ir yra karščiausias šalininkas tos nuomonės, kad per sportą Amerikos lietuvių jaunuomenę bus galima atlietuvininti. Jis jau matęs jaunųjų amerikiečių lietuvių toje srity didelę pažangą, nes kuomet jis išvažiavęs į Lietuvą (tai buvo prieš šešetą metų), čia gimiai stačiai sarmatijęs savo tėvų, jų kalbos ir papročių. Nes ir tėvai savo vaikų tuomet daug mažiau tesuprato. Dabar gi tekę susitikti daug jaunuolių, kurie su pasididžiavimu vadinasi lietuviais. Didžiausių nuopelnų toje pažangoje yra padaręs mūsų Sharkey Zukauskas, kurs savo pasitikėjimu, visuomet geru upu ir dorovingumu tikro entuziazmo sukelia nebe tik prieauglių bet ir apysenių tarpe.

Didelė nauja, plati ir naudinga šaka atsirado tai orlaivininkystė ir p. Darius į ją tvirtai tiki. Jis mano Chicagoj ar New Yorke įsteigtį aviacijos mokyklą lietuvių jaunuomenei lavintis oro skraidymo ir sako, kad juo anksčiau lietuviai tuo reikalu susiinteruos, juo geriau.

Į Lietuvą kristi jis yra pasiryžęs, jei tik išgalės įsigyti tokį orlaivį, kuris tiktu tolimai kelionei. Lietuvoj jis mano galima bus įsteigti bendrovę keleiviams ir pėsti tarp Kau-no — Klaipėdos — Palangos vežioti oru; tokia oru kelionė truks nedaugiau poros valandų.

Pasaulis labai mažas

Idomu supuolimą papasakoję p. Darius. Kanadoj nusileidęs Toronto miest ir eidamas gatve jis susitiko pažįstamą kauniškį p. Gold, Lietuvos žydų sporto sąjungos "Makabi" instruktorių, kurs nustebejęs p. Darius lietuvišką "sveiks gyvas!" atsakė: "Tikrai pasaulis pasidarė labai mažas!"

Sharkey nugalėtas nedorai

P. Darius patvirtino pats matęs, kaip Dempsey daug kartų mušė Sharkey žemiau juostos, o paskutiniame raunde tai žvėriškai emė abiem rankom smogti jį į paširdžius ir pilvą. Teisejas net svyravo, kurį beprapažinti nugalėjusiu.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINIS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Thursday at South Boston, Mass.

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA

J. PRONSKUS, Editor K. J. PAULASKAS, Business Manager

Savaitinis laikraštis, leidžiamas kas ketverias. Prenumerata turi būti apmokama iš kalno. Prenumeratos metas sutiesi nuo dienos užrašymo. Metams kainuoja (Amerikoje) \$2.00. Kanadoje ir kitur — \$3.00. Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderius, adresuojant: "Sandara", 327 E Street, South Boston, Mass.

Entered as Second Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1897.

Redakcijos Straipsniai.

AMERIKIEČIŲ ATEITIS LIETUVOJE

Nežiurint, kad kasmet ekskursijomis ir pavieniu Lietuvą aplanko daug šimtų Amerikiečių lietuvių, ten praleidžia po kelis mėnesius ir daugiau ir pakrato pinigų, taip jau kad laikraščiai neskiriant didumo ir pakraipų kiekviename numeryje gana daug duoda apie Lietuvą informacijų, vis tik, reikia pasakyti, kad Amerikos lietuviai apie Lietuvą mažai nežino. Viena, kad svečiai pasilieka svečiai ir nuvažiuoja ne tikslu studijuoti visapuse Lietuvos gyvenimo sąlygas, daugelio jų negauna progos patirti, kita — laikraščiai vaizduoja veik visuomet tik gyvenamąjį momentą — politinį, socialinį ar kultūrinį, — tad sudaryti bent ekonominio gyvenimo veidrodį negali. O tas ir yra Amerikos lietuviams svarbiausia, norint būti interusuotais Lietuva ne tik platoniskai, bet ir praktiskai.

Nors materialiskai imant, visviena rodosi, kur žmogus savo pakenčiamesnę gyvenimą susikuri ir daugelis mano, kad įsigijus nuosavybę, turint pakankiamą darbą Amerikoje, Lietuva bepalieka praktiskai neberekalinga. Vis dėlto tautų istorija rodo, kad, be tos šalies kurioje gyvena, turėti kitą tikrąją tėvynę, niekuomet nėra bereikalo. Kiek ir būtų gera krikšto motina, visuomet tikroji motina geresnė, ir nelaimė ar liga, — ji greičiau ir širdingiau priglausa, kaip svetimoji.

Tai, žinoma, yra romantinė pusė. Bet mažiau svarbi yra ir praktinė. Daugybė yra Amerikoje lietuvių, kurie norėtų ir galėtų ką nors pradėti, tik patys nežino kaip. Nekalbėsime apie tuos, kurie yra čia įsigyvenę, turi ikvaliai darbo ir uždarbio, rytojaus nesibijo ir nėra per daug perteke. Bet į dvi ruši čia pat atsikreipsime: viena tai tokie, kurie turi atliekamo kapitalo ir gali jį laisvai investuoti, tik nebemato kur, nes visos pelningesnės šakos Amerikoje apimtos ir monopolizuotos galingiausių trustų ir turtingiausių kompanijų; kita — tai tokie, kurie turi šiek tiek atsargos susidėję, bet neturi pastovaus uždarbio ir yra visokių bedarbių labai skaudžiai liečiami, tad norėtų iš tos atsargos ką nors tikresnio pastovėnio įsigyti, bet kad Amerikoje įsigyti, permažai teturi. Tiems tad ypatingai taikomos šios eilutės. Jie tad ir privalo pasižiūrėti į Lietuvą. Tiesa, čia neužmirštame fakto, kad daugybė tokių gėjų norų yra užvilti apgauti įvairių pseudo kompanijų, suėdusių daug tūkstančių amerikiečių kapitalo Lietuvoje.

Bet nėra blogo be gero, ir iš nelaimių turime mokintis. Faktas, kad pradžioje Amerikos lietuviai perdang pasitikėjo ir patikėjo savo lėšas neaiškios asmenims be jokių garantijų, be kontrolės. Nuo šiol tur būt kitaip. Ar yra tokių galimybių, kur amerikiečiai investindami savo atliekamą turtą Lietuvoje, būtų tikri, kad ne žūs? Apie tas galimybes ir pakalbėsime.

DIDŽIOJI LIETUVOS PARODA KLAIPĖDOJE

Bendrą krašto ukį paprastai vaizduojamės iš parodų. Tad ir šioji Klaipėdoj ką tik pasibaigusi penktoji Lietuvos žemės ūkio ir industrijos paroda buvo šių metų Lietuvos ūkiško pasilaikymo atvaizdas. Turbut Lietuvos kaimas yra nebe tas, kas buvęs, kad tokias parodas nepaprastai gausiai lanko ir iš jų mokinasi. Laikraščių žiniomis vien nuo Kretingos jau pirmąją parodos dieną atėjo 6 ekstra traukiniai po 40 vagonų žmonių tiek prisikimšę, jog traukiniai sunkiai iš vietos besisijudino. O kur gelžkelių šakos nuo Tauragės ir iš viso Klaip. krašto. Tai tęsiasi visą savaitę.

Parodos 10 paviljonų, 9 palapinės, apie 25 kioski ir apie 16 sklypų buvo pilni eksponatų iš žemės ūkio, gyvulininkystės, žvejybos, paukščių, sodnų ūkio produktų, ganybos, statybos, stambios ir smulkios pramonės, vidaus rinko ir eksporto prekių pavyzdžių ir tt. Čia būvę perstatytas ir puikiai vedamas Klaip. krašto ūkis ir bekilanų visos Lietuvos. Premijų, dovanų, pagyrimų ir medalių gausu. Ukininkai: už arklius 47, už bulius 10, už karves 29 ir u. t. Čia gerai buvo perstatyti Klaipėdos popieriaus — celiuozės, faneros, vagonų ir kt. didieji fabrikai, jurų žvejyba ir kt. ir kt.

Kadangi daug amerikiečių šiuo tarpu vieši Lietuvoje, tai minėtoji paroda Klaipėdos kraštą arčiau suriša

ukiškai ne tik su visa Lietuva, bet ir Amerikos lietuvių labiau suinteresuos.

LIETUVOS JURŲ PREKYBA

Paimkime vieną tik birželio mėnesį šių metų. Į Klaipėdos uostą įplaukė 78 laivai su 52087 reg. tonų prekių. Išplaukė tuo pat metu 81 laivas su 52476 reg. tonų prekių. Ivažema daugiausiai anglis, kalkakmenys, cementas, akmens, sieras, alyva, žibalas, druska, benzinas, mineralinės trašos, stiklas, popierius, tabakas cukrus, įvairi geležis, automobilių, mašinų dalys, paštas, keleiviniai ir kt. Išvežama daugiausia: miško medžiaga, pūpieros fabrikos gaminiai, linai, sėmenys, skudurai, kaliai, sviestas, lašiniai, kiaušiniai, spiritas, degtukai, benzinas, kaulai ir kt. Laivai priklauso valstybėms: Amerikos — 1, Belgijos 1, Danijos 9, Dancigo 16, Vokietijos 48, Anglijos 6, Estijos 1, Suomijos 4, Olandijos 2, Latvijos 4, Norvegijos 7, Švedijos 14, Italijos 1, Prancuzų 2. O Lietuvos? Nė vieno! Prekių taip pat įvežama daugybė tokių, kurių galėtų Lietuva net pati išvežti. Pavyzdž: kalkiai, akmens, alyva, stiklas, popiera ir kt. Dar yra plačiausia dirva Lietuvos gamybai ir visai neliesta jurininkystė.

LIETUVOS KOPERACIJOS VEIKIMAS

Koperacija Lietuvoje yra gana išsišakojusi ir jei ne nuolatiniai sunkūs politiniai metai, ji Lietuvos liaudį bene būtų jau išvadavusi iš tarpininkų ir perpirklių globos. Koperacija Lietuvoje turi keleriopą tikslą: bendrai kelti ūkio gamybą ir eksportą, aprūpinti naujus reikalingomis prekėmis ir kreditu. Tad ir kooperatvai yra žemės ūkio, vartotojų ir kredito. 1925 m. veikė 400 vartotojų bendrovių su 64000 tikrų narių ir padarė apyvartos 40,000,000 litų. Koper. kredito bendrovių 1926 m. buvo 549; tai yra smulkus liaudies bankeliai, kurių 302 turėjo tų metų pradžiai 13,460,743 lt. balansą. Per 9 mėn. išskolina žmonėms 20 milijonų litų. Bet prieš karą šie bankeliai išskolindavo po 30 milijonų. Tad nepasiekta dar nė prieškarinio kiekio. — Koperacija Lietuvoje yra tikra ir pastovi gerbuvio šaka ir idėliai tenai duoda gerą pelną ir yra garantuoti. Centralinis Lietuvos Koperatyvų Bankas randasi Kaune Laisvės Alėja 62.

AKC. SPAUDOS BENDROVĖ "VARPAS"

Kaip matyti iš šiame n-ry dedamo "Varpų" B-vės pranešimo, toji Bendrovė pergyvenusi ir puikiai išsilaukusi per visus sunkiausių krizių metus, pakėlė ir paskutinįją katastrofą, išsprogdimą. Kovodama su stačiais nepakankiamomis aplinkybėmis B-vė vis tik vėl susilopė, atsiremontavo, gavo į kreditą iš užsienio firmų modernius mašinus ir žada būti pavyzdingiausia Lietuvoje spaustuve. Ar ne laikas ir proga amerikiečiams kad ir dabar jau ne labdarybės bet išrovavimo del pasiskubinti nupirkti naujai išleistųjų akcijų. Nes jeigu ligi šiol amerikiečiai buvo stipriausi "Varpų" akcininkai, tai "Varpui" patekus nelaimė, jei ne Lietuvos žmonės būtų išgelbėję savo aukomis, tai del amerikiečių ji būtų galėjusi nebeatsikelti.

NAMŲ STATYBA IR "DAILIAVA."

Statyba Lietuvoje yra ir ilgiems dar metams bus labai aktualus reikalas. Tebeatsistato karo sugriauti miestai ir kaimai, įsikurę virš 300,000 naujų ūkių žemės reformą pravedus, kaimai keliasi į viensėdžius, plečiasi miestai. Nėsant krašte kredito nėra nė vienos statybos bendrovės, kaip pav. Amerikoje, kuri galėtų statyti namus, įrengti ar suteikti baldus šiek tiek pakreduodama. Statosi kaip kas išgali, be plano, be stiliaus, su didžiausiais vargais.

Senovės lietuvių medžio namelių stylių pažinęs vienas mokslininkas menininkas R. Dethlefsen, valdiškas statybos patarėjas Karaliaučiuje parašė net knygą "Baughnhauser und Holzkirchen in Ostpreussen" (Valstiečių namai ir medinės bažnyčios Rytprūsijoje), kur aukštai vertina gražų lietuviškąjį stylių ir sako, kad "senovės statyboj tēbėsanti gyva dvasia turi būti išlaikyta ir tobulinama".

Klaipėdoj yra tuo tikslu 1879 m. įsisteigusi fabrika "Dailiava", jau atžymėta medaliais Vokietijos ir Lietuvos parodose; ją dabar veda lietuviai, gali dirbti ligi 200 darbininkų, tik del kredito stokos fabrika neišvysto darbuotės.

Bet ir vėl de ja. Kiekvienas kurybos darbas reikalauja pastovių sąlygų, o pasitikėjimas reikalauja teisėtos padėties. O Lietuvoj šiuo tarpu nei tų sąlygų, nei tos padėties nėra. Šiandieninė vyriausybė ne stato, bet nuosekliai varo priešingą konstitucijai revoliucinį darbą, diskreditavo Lietuvą Vakarų Europos ir Amerikos akse ir pastatė ją tarptautinių santykių srity lygionis su Rusija.

Pirmiausia reikia atstatyti teisėtą padėtį. Ar iš dabartinių valdovų to galima belaukti? Ne, — jie sulaužė visą cilę priešaių ir pažadų net savo referendumo nebešalbia, ir tik įvairiais monkinimais besistengia pratęsti savo negarbingas dienas.

Todel šiandien visus mūsų geriausius norus ir pastangas mes tegalime pradėti ir baigti vienu reikalavimu — kuogreičiausiai grązinti Lietuvoje sąlygas, prie kurių tik tėra galimas žimtas kurybinis darbas, tai atstatyti teisėtumą, pamatinį įstatymų gerbiną ir valstybės autoritetą.

Pastabos

Žeme bėgiojanti giltinė.

Baisią statistiką paduoda Vašingtonas: Vienoj Amerikoje per paskutinius 8 metus automobiliai užmušė 137,017 žmonių, t. y. 16967 daugiau, neg išuodyta Amerikos armijos didžiajame pasaulio kare. Kada susirinks šių 1927 m. statistika, toji užmuštųjų suma, einant nuolatiniu priaugimu, turės pasidau ginti dar kokia 25000 grabų... Štai kiekviename laikraščio numery tenka pažymėti vis daugiau tame skaičiui žunancū ir lietuvių. Nežinia, ką Amerika mano daryti su tuo negirdėtu žmonių žudymu tūkoms metu viešai gatvėse ir keliuose? Jeigu Amerikoje mirties kėdė laukia kiekvieną nusikaltusį žmogaus nužudymu, tai kodėl tokios privilegijos automobiliams užmušinėti žmones šimtais tūkstančių ir sužeidinėti milijonais?

Kad automobiliai yra tikros važiuojančios giltinės, tai jau įrodo baisios nužudytųjų skaitlinės. Niekas nuo jų nėra apsaugotas: nei stipriausis žydintis vyras, nei bejėgė moterė, senelis, nei maži kūdikiai. Pėkštieji yra atiduoti tų lakstančių giltinių sauvalei ir yra prieš jas nelaimingiausi beginkliai! Ir kokios to viso moralinės pasekmės? Pėsčias žmogus gatvėje turi jaustis tapęs niekam vertu kirminu, kuri mielą akimirka gali sutriuškinti kokio bepročio nesuvaldomas karas. Teisingai nuspėjo prabociai ugnies vežimus pavadindami antikristo ratais: Šiandien tas antikristas šienauja. Argi žmonija nebeturė priemonių tai sauzudybei padaryti galą?

Užpėnai metų vienas lenku batsiuvis dovanojo popiežiui pora nakminių šliurių (pantaplių) už ką gavo palaiminimą.

Pilsudskis, apvainikuojant Aušros Vartų Panele lenkų karaliene pasakė, kad popiežius ne tik žodžiais, bet ir darbais yra lenku draugas ir yra prižadėjęs asmeniškai domėtis Vilnium.

Lietuvos "pavasarininkų" kongresas liepos 2 d. nusiuntė popiežiui telegramą, kur sakosi drauge su Lietuvos vyskupais, klupdami prie jo šventenybės kojų, reikią nuoširdžius prisiršimo jausmus apasaltų sostui.

Jaunuomenės American Legion skyrius viename mažame Mississippi valstijos miestyje neseniai surengė rėkimo lenktynes, kuriose geriausiam rėkikui duota medalis už pasižymėjimą. Gaila, kad Mussolini prie to kvailybės rekordu neturėjo progos atsizymėti.

Už Lindbergo preskridimą New Yor-Paryžius 6,000 kilometru per 33 valandas užmokėjo 25,000 dolerių, o už arkljo Call Boy lenktynių bėgimą Derby Epsose 2,400 metrų tolimo per 2 minutes užmokėta 80,000 dol. Nėra lygybės.

Jei mes ką nors sutinkame, kas mums yra kaltas dėkingumo, mes tuojau atsimername, bet kaip dažnai mes sutinkame kam patys esame kalti dėkingumo višai to neatsimindami.

Laisva Tribuna

IS "VIENYBĖS" 40 METŲ JUBILĖJAUS

Apie Joną Mačį "Vienybėje" buvo rašyta, kiek Širvydai pasisekė medžiagos gaut. Suprantama, kad apie "Vienybės" 40 metų jubiliejų, aš galėjau parašyti plačiau, negu Širvydas, kuris vienok pasiėmė obskuranto — tamsintojo rolę lošti ir savo intrigo mis mane nustumė šalin — visur: nuslėpdamas mano vardą Gorielovišku budu. Tarp kitko jis (Širvydas) parašo man melagingą laišką Sausio 22, 1926, kad negalys "Vienybėje" dėti mano vardo po raštais, buk taip jam įsakęs "Vienybės" B—vės direktoriaus, kuris vienok kaip man vienas direktorius pasisakė su redakcija nesimašo. Tokiu budu aš ir negalėjau "Vienybėje" apie jos 40 metų gyvenimą išsirtarti.

Joną Mačį teko pažinti 1889 metais, kada jis užėmė valsčiaus raštininko vietą Aukštojoj Panemunėje, pas kurį vis apsilankydavau, kada tik į Kauną nuykdavau su "tautišku maistu". Paskiaus, kada Mačys buvo Virbalio miesto būgimstru, tai vėl užeidavau vokiškąjį pasą paliudyti gryžimui Tilžen ir nereikdavo eiti policijos tokio paliudymo gauti.

Širvydas tiksliai nutylėjo "Metraštyje" apie mano redagavimą "Vienybės" pirm Mačio ir po Manamokinau redaktoriauti pirm aplesdamas redakciją persikeldamas New Yorkan, valdiškon tarnybon Rugsėjo mėn. 1903 metuose.

Širvydas jau tada buvo "internacionaliu socialistiškų revoliucionierium" ir "Vienybėje" padarė tokią revoliuciją, kad nubaideiškai tytojus. Liudna budavot matant J. J. Paukštį su puškariu vežant "Vienybę" paštan.

Nepaisant Širvydo "revoliucioniskumo" mano simpatija buvo su "Vienybe" ir jos leidėjais J. J. Paukščiu ir Kaziu Braziu, kuriem pakliuvus į krizį viską apleidęs ėjau pagalbon darbu ir pinigais, paskolindamas \$1200, 1915 m., kur ant skolarščio pasirašė ir J. O. Širvydas, kaipo liudytojas. Delto ir pasidarė visas ergelis Širvydai atvirškčiai liudijant — tylint. Prieg tam dar direktorius Juozas Ginkus per "V." šerinkū seimą 1926 metais apšmeizė mane, buk aš 1915 m. pastatęs "Vienybę" ant Sheriff Sale, ką Širvydas patvirtino.

Tai toks mano įpėdinis dabartinis "Vienybės" redaktorius.

Kad Mačys but buvęs stiprios sveikatos, tai Širvydas nebutų pakliuvęs į "Vienybės" redaktoriaus.

Čia dedamas Mačio laiškas liudija jo ekonominę ir oolitine padėtį, kas priver tē jį keliauti Amerikon, nors neilgam.

Meilingas viengenti:

Siunčiu drauge Tamstai žiupsnelį eilučių ir pradžią pašinių iš gyvenimo mas koliškųjų uredninkų Lietuvoje, o taipgi pora žinučių iš Prusų Lietuvos. Jei kas tiks, patalpinkite tokius posmus, kuriuose bus aprašyti tuli darbai pavietų viršininkų, seip Jurednikų, žemiškos sargijos ir tt. Be to aš dar turiu medegą aprašymui apsejimo

vaitų, raštininkų, valsčiaus sudžių ir tt. ir galėsiu, jei reiks parengti.

Kitą kart, aš žinau, "Vienybėje" mokėdavo už prisiunčiamus raštus. Prie redaktoriaus (dabar kunigo) Miluko man pačiam teko gauti atmokėsnį už pristatytus straipsnius. Tikiuosi, kad ir dabar teip pat. Prie kitokių aplinkybių aš, žinoma, nė neužmėčiau apšle honorarą, bet dabar, prie nekoko materiališko padėjimo, aš atsiėdu užrašyti. Tamsta, kad gali, tel meldžiamas pasirupink jį paskirti. "Skieriai Lietuvoje" turiu parengęs (dar 6-8 tokius pat posmus), tik negalėjau išsyk visko siųsti. Galima pradėti spausti, už savaitės aš daugiau prisiūsiu. Galėčiau teip jau pristatyti dvi tris apysakaite iš Lietuvos gyvenimo: vienu žodžiu, tapti nuolatiniu "Vienybės" sandarbininku.

Pirma priminiau apie savo padėjimą. Norėčiau atvirai su Tamsta apie tai pasikalbėti. Tamsta pažįsi mane iš Panemunio ir Virbaliaus. Dabar aš apsigyvenau Prusuose. Viena čia nevalia Rusijos padonams gyventi, o antra, nė jokios vietos gauti; raštiškas darbas čia teip jau visai neapsimoka. Aš vai žiuočiau į Ameriką, bet čia per kelis mėnesius, daugiau nusigyvenau negu uždėčiau. Jeigu Tamsta galėtum padėti man kokiu nors būdu dasigauti į Ameriką, tai bučiau ant visada neišpasakytai dėkingu. Rasi šifskortę galima būtų atsiųsti arba ir pinigais. Atvažiuočiau pasirupinėtu sugražinti ar pinigais, ar darbu. Rasi, jei mano raštai patiks ir mokėsit už tuos honorarą, tai aš išsyk galiu pristatyti jums apstų pluoštelį straipsnių, apysakų ir eilių (pas mane yra jų nemažas žiupsnis). Vienu žodžiu, atsilygintumeme, kaip norėsite. Žinoma, esant Amerikoje, aš iroliaus kuom galėsiu, prisidėsiu prie "Vienybės".

Jeigu Tamsta tą galėtu nei padaryti, tai išreikšum man daug gero, už ką nano dėkingystė patvers ant visada. Kad tiktum Tamsta ant to, tai melščiau nan tuoj parašyti, o dar geriaus jeigu nepasigailėsi auginso-kito parsiusiti telegrama, idant zinociu, kaip toliau verstis. Jeigu yra koki jusų pinigai "Varpo" ar "Tėvynės Sargų" rėdystėje, tai galėtu. Lapinas stačiai išduoti, iam parašius ar telegrafavus.

Del manęs rasi butų vieta ir jusų spautuvėje, nes aš pramokęs esu ir zecerystės darba; tokiu budu galėčiau išsyk stoti į darbą. Noro prie darbo nestokuoja, bet čia nėra kur jį pritaikyti, o į Rusiją grįžti aš dabar negaliu.

Dar sykį prašau apmisllyti išguldytąjį prašymą ir jei tik galima, nesisalinti su pagalba.

Ar seip, vienog, ar anaių butų, Tamsta teiksias duoti man greitai žinią ant tokio adreso: Prussia, Herrn Johann Wanagat, in Padubupden, per Neu-Eggeninken.

Telegramui adresas butų toks pat.

Pasileku Tamstos pilnu guodones tarnu.
Jonas Mačys,
28 Rugsėjo, 1900 m.
(Skaityti ant 5 pusl.)

Apžvalga.

RUSŲ RASYTOJŲ ATSIŠAUKIMAS Į VISO PASAULIO RASYTOJUS

Užsienių spaudoje paskelbtas gyvenančių Rusijoje rašytojų grupės atsišaukimas į viso pasaulio rašytojus.

Savo atsišaukime jie nurodo į baidą padėtį kurioje atsidadė SSSR. Spausdintas žodis. Komunistinė cenzura XX amžiuje pastatęsi gyvam žodžiui tikrą kalėjimą. Garbinga rusų literaturoje idealizmo srovė laikoma valstybiniu nusizengimu. Šios krypties klasiškai išmetami iš bibliotekų. Tokio pat likimo susilaukė ir istorikų ir filosofų veikalai kurie yra priešingi materialistinei pažinčiai. Iš bibliotekų konfiskuojama visa priešrevoliucinė vaikų literatūra ir liaudies eposo kuriniai. Įtartieji idealizmo krypties rašytojai neturi galimybės leisti savo veikalų ir persekiojami.

Kiekvienas rankraštis prieš siunčiant į spaustuvę esą reikia dviejuose ekzemploriuose pristatyti cenzoriui. Surintais rankraštis antra kartą cenzuruojamas. Braukiami atskiri žodžiai, raidės.

Cenzoriaus leidimo reikalingi net Chemijos, astronomijos ir matematikos veikalai. Autoriaus korektūra ir gali būti daroma tik cenzoriui leidus. Be cenzoriaus leidimo negalima spausdinti net vizitinės kortelės. Be galo sunku gauti leidimas knygoms leisti. Leidėjai privalo už pusmečio pirmiau pristatyti cenzoriui ruošiamųjų spaudai veikalų sąrašą ir nurodyti smulkias autorių biografijas. Todel galima leisti tik tai, kas patinka komunistams. Visi kiti veikalai nors jie būtų talentingiausi, negali būti spau-

sdinami. Vienas geriausių Rusijos valstybės mokslo žinovo profs. Lazarevskis buvo susaudytas už tai, kad jis parašęs Rusijos konstitucijos projektą.

Rusų rašytojai šaukiasi moralinės pagalbos ir baigia savo atsišaukimą tokiomis žodžiais:

„Rašytojai! Jus esate pasaulio ausis, akis ir sąžinė! Juk jūs nesakysite, kad „kiekviena valdžia nuo Dievo.“ Jūs nepasakysite musms tokių šurkščių žodžių „kiekviena tauta valdoma tokios valdžios, kokios ji yra verta“. Jūs žinote, kad dažnai yra traagiškai nepanašūs tautos ir josios despotinės valdžios budai.

Nuplėskite prieš viso pasaulio visuomenę gudrią veidmainingą kaukę nuo baises veido, kokia yra komunistų valdžia Rusijoje. Mes patys to negalime padaryti. Musų ginklas — plunksna — išmūstas iš musų rankų, oras, kuriuo mes kvėpavome — literatūra — atimtas iš musų: mes gi kalėjime. Jūsų balsas reikalingas ne tikai mums Pamastykite ir apie save. Juk ir jūsų tautos dažnai stumiamos į tą patį kelią. Mes žustame. Padarykite tai, mes galėsime lengviau mirti.

Lyg iš kalėjimo siunčiame šį laišką... Išsiskaitykite ir pagalvokite...“

Laukiama, ar „Laisvės“ ir „Vilnius“ rašytojai šį atsišaukimą persispausdins?

„Garsas“ pranašauja „Garsas“ rašo: „Laisvės“ dabartinė vyriausybė su Smetona ir Voldemaru priešaky nemanom daryt jokių atmainų, kad kraštą įstatyt į legalę padėtį.

Nukalbėtas konstitucijos pakeitimų referendumas, valstybės prezidento ir Seimo rinkimai neįvyks.

Prie naujų atmainų galės būti tik kokie nors nepaprasti viduriniai įvykiai arba svietimos valstybės (m. p.), kurios su nepasitikėjimu pradeda žiūrėti į dabartinę Lietuvos vidaus padėtį.

Tvarko emigraciją Brazilijon.

Išvežiamųjų Brazilijon skaičius pasiekęs jau virš 16,000 per šiuos metus nuo gruodžio pereinut metų. Prie vidaus reikalų ministerijos įkurtoji emigracijos reikalams referentura iškėlus sumanytą siūsti Brazilijon specialę komisiją, kuri vietoje ištirtų Brazilijos darbo sąlygas. Kaip „Rytas“ praneša, Brazilijon išvažiuojęs teologijos fakulteto docentas Dr. Pakštas, kurio kelionės tikslas esąs mokslo darbai. Prieš kelias dienas Kaunan atvyko didelės, 22,000 hektarų ploto plantacijos atstovas, kurs pasiūlė Lietuvos vyriausybei tą plotą išnuomoti kolonizacijos reikalams ir ji

„VARPO“ BENDROVĖ

Valdybos pranešimas

Bendrovės Valdyba sąrašė, kurios buvo panaikintos, likusių akcijų kaina pasiekė po 100 litų kiekviena.

3) Atstatymui šių metų kovo 11 d. susprogdintos spaustuvės buvo projektuojama likviduoti nejudomas turtas ir padidinti pagrindinį kapitalą 100,000 litų, išleidžiant 1000 naujų akcijų po 100 litų. Įvykęs 7. V šiam reikalui aptarti visuotinas akcininkų susirinkimas tokiam projektui pritarė, išreikšdamas kartą pageidavimą visgi sulig galimybės susilaikyti nuo likvidavimo to nejudomo turto, kuris ateityje gali būti bendrovei reikalingas.

Kapitalo padidinimui p. Finansų Ministerio leidimas jau gautas, akcijos spausdinamos ir valstybės spaustuvėje ir netrukus bus pardavinėjamos.

4) Naujom mašinom įgyti bendrovė yra gavusi palengvintomis sąlygomis ilgametinį kreditą užsienyje, mašinos jau užsakytos ir bėgyje 1-2 mėnesių bus pastatytos. Pastatius visas reikiamas mašinas bendrovės spaustuvė taps viena iš moderniausių Lietuvos.

5) Bendrovės tikslas — knygas ir laikraščius leisti. Dabartiniu laiku leidžiami šie periodiniai leidiniai: „Lietuvos Žinios“, „Lietuvos Ukininkas“ su priedais „Zemė“ ir „Sveikata“, „Varpas“, „Jaunimas“ ir „Liet Ukininko kalendorius“. Iš neperiodinių leidinių bendrovė yra išleidusi 64 pavadinimų įvairaus turinio knygas, iš kurių 31 pavadinimas, t. y. 4 nuos., žemės ūkio kultūros populiarumo klausimais.

6) Šiuo laiku žymi dalis senųjų mašinų jau atremontuota. Įvairiose bendrovės darbinėse šakose dirba jau 57 darbininkai.

7) Spaustuvės susprogdinimo kaltininkai dar nesurasti. Apie bylos eigą Valdyba jokių žinių neturi.

Sia proga bendrovės Valdyba praeikia giliausią padėką visiems moraliai bei materialiai tokiu skaudžiu momentu palaikantiems bendrovę ir kviečia visus prisidėti prie II laidos akcijų skubaus išplatavimo.

„Neužmiršk Lietuvos“ Siuo vardu Šaulių Sąjungos leidžiama informacinė apie Lietuvą knygelė, daugiausia skiriama Amerikos lietuviams. Joje visapusiškos informacinės medžiagos, taip pat yra kalbama apie amerikiečių pagalbą reikšmę savo tėvynei, gvildenamas susiartimo klausimas ir aptartimi emigracijos reikalai. Šis leidinys pirmiausia taikomas amerikiečių savaitei.

New Yorko naturalizacijos biuras persikėlė į naują vietą.

New York'o Naturalizacijos Biuras persikėlė iš 154 Nassau st. į 132 Nassau street, trečią aukštą. Telefono numeris yra Beekman 4926.

Žmonės, kurie nori paduoti savo Intencijos Pareiškimą, gali gauti pirmą blanką nuvykdami šiuo adresu. Ofisas atdaras nuo 9 val. ryte iki 4:30 val. po piet. Šabatomis nuo 9 val. ryte iki 1 val. po piet. Distrikto Teismo Raštininkas, kuriam reikia paduoti Intencijos Pareiškimą, nedirba po 4 val. po piet.

TAUTINIS KULTūros DIRVONAI

Komp. Mikas Petrauskas jau baigė rašyti partitūrą dideliam orkestrui fantastiškos operos „Girių Karalius“. Be to jis suinstrumentavo simfoniniam orkestrui lietuviškąjį suktnį.

Bostone spausdinamas VII sąsiuvinis į Lietuvių dainų, kurs greitai išeis. Kai kurioms dainoms išnildyti reiks geros technikos ir muzikalumo.

Rudenį p. Petrauskas mano padaryti eilę koncertų-paskaitų apie muziką ir estetiką.

„VIENYBĖS“ 40 METŲ JUBILIEJAUS (Tasą nuo 4 pusl.)

Ant tų pėdų tuojau išsiunčiau Jonui Mačiui laivakortę ir įsakymą Jurguiui Lapinui, Tilžėje, kad išmokėtų Mačiui 100 markių, taip, kad apie vidurį lapkričio mėnesio Mačys jau buvo Plymouth, Pa.

Mačys atkeliavo sunešęs kuniškai, nes jau turėjo džiovą, daug skrepliuodavo, gerklėje turėjo bronchitą ir jau negalėjo aiškiai kalbėti. Pasilsėjimui skiriau laiką iki naujų metų — 1901. Nuo sausio 1, 1901, Jonas Mačys pradėjo rėdyti „Vienybę“ Lietuvosninkų.

Nuo pradžios iki Gegužio 21, 1901, Mačys buvo už taiką su kunigais, bet per SLA. 16tą seimą pamatęs kunigų kunigiškąjį veidą atmainė savo nusistatymą ir rėdė „Vienybę“ manė vėžemis.

P. Mikolainis.

Plukiava

Ką veikia mūsų artistai?

Vanagaitis Detroitė višaip kiauulina golfą, tai yra tautina golfo žaismą, norėdamas jį suderinti su Lietuvoj visai panašiu žaismu, vadinamu kiauulikė.

Babravičius grįžo prie savo tiesioginio pašaukimo žuvauti Michigano base; jis būtina nori įtikinti netikėlius, kad jis iš žvejų patapo dainininku — ir iš žuvies paveldėjo balsą, pridedime nuo savęs.

Ježuitas (kitaip dar Jazavitas) stačiai stebuklus daro, skambinime piano keturiomis rankomis. Ir kas dar abejos, kad bent kaikurie žmonės nepacina iš beždžionės?

Pilka laukę nesulaukęs, kol apie jį pasaulis ir spauda ims garsiai kalbėti, supykęs žada pats apie pasaulį ir spaudą imti kalbėti.

Antropologo klapatas Astronomas į bestudijuojantį antropologą — Ar tiesa, kad visi garsieji vyrai neaukšto ugio?

Antropologas. Taip. Prastudijavęs senovę nuo nykštuko Aisopo iki neužaugos Napoleono, priėjau išvados, kad tai neginčijamas dėsnis.

Astronomas. Ar Lietuvos didvyriams šitas dėsnis taip pat pritaikomas?

Antropologas. Kuopuikiausiai: Vytautas Didysis, Voldemaras, Dambrauskas, Krėvė, Mickevičius, Tumas, Daukantas, Šilingas — visi mažiukai.

Astronomas. O kaip su Smetona — juk ir jis nedidelio ugio?

Antropologas. Taigi, su juom ir turim klapatą.

Astron. Kodėl?

Antropologas. Kiek tik sykiu ju diduma norėsieme pamėruoti, jis vis laikėsi už kunig Tamošaičio arba monos nugaros.

Geužis rugpiutvį arba pavasaris rudenį

„Keleivio“ leidėjas p. Gegužis užsigėidė rugpjūčio 7 d. butinai važiuoti į Palangą plukiava.

„Ką tu, begausi, taip lai nuvažiuavęs?“ materialistiškai pastebėjo Maikio Sunas (p. Michelsonas).

„Ar girdėjai, geriau vėliau, neg niekad“ manė pats p. Gegužis.

„...navagan karjera superprohibicija!“ real susi-keikė p. Ambrozaitis: „tai yra vvrvas“ ir pritariamas viso „Keleivio“ štabo sudainavo išleistuvėms:

Metų šešiasdešimts trys tebegieda veversys.

Todel miela jam ta vieta, kurioj jis išvydo svieta. — Ir numojęs į Elstrytą jis rugpjūčio vieną rytą žada plaukti į tą vietą, kur ir jo ne syk mylėta, Rojaus parke pauogauti, ervbų košės paragauti.

Gal ir Jėvą vyks pagauti! Opla, apla, o la la..

Automobilių itaka į amerikiečių išsivystymą.

Turintiems automobilius, per tai nebeturintiems progos savo kojomis vaikščioti, kojos kaip neberekalingas balastas su laiku nudžius ir nutrupės, lygiai kaip yra atsitikę su pirmykščio žmogaus uodega. Neturintieji automobilių bus suvažinėti. Tokiu būdu pasilik tik automobiliuoti suomenys.

13 numeris lietuvių gyvenime

Be 13 Sandaros seimo, kurs įvyko birželio 13 d., dar yra buvę tokių trylikų datų:

Anais metais lapkričio 13 dieną, Jurgio prospekto 13 numeryje, 13 tarybos narių išrinko Urachą Lietuvos karaliūm.

11 Seimas paleistas 13 mėnesio dieną; trečias Seimas paleistas beveik 13 (12); ketvirtas Seimas turėjo susirinkti 13, rinkimai turėjo būti ir gi — 13.

13 ministerių kabinetas visai dingio;

Zvalgyba randasi namuose 13 Nr.

Vid. reik. ministeris iš eilės tryliktas ir jo automobilio numeris 13.

„Lietuvio“ redaktoriaus Tamošaičio telefono Nr. 13

Kas dar su tuo numeriu turėjo reikalų — atsiliepkite.

Į daugelio paklausimus, kodėl tokių maudynių, kaip So. Bostono L streeto, kuris taip visiemis amerikonomams patinka neįrengia kitur, buvo paaiškinta, kad ir L streeto maudynėms gresia pavojus vėl tapti uždarytom, nes jos daro konkurenciją bathing suits fabrikantams! Taigi, einant taisykle, kad Amerikū nevalia kenkti kieno nors bizniui, turėtų būti uždaryti visi lietuviškieji

laikraščiai, kad nedarytų konkurencijos „Vienybės“ direktoriams ir uždrausta praktikuoti daktarams, ligoninėms ir vaistinėms, kad nedarytų konkurencijos graboriams ir dušių ganytojams.

Milane Italijoje 30 storių vyrų įsteigė „Storijų klubą“, kurį nepaprastai pamėgė „tautos vadas“ Mossolini. Neronas mėgė pats smuikuoti ir „dainuoti“, kiti diktatoriai mėgst. moteris. Visokių skonių esama..

Laikraščiai praneša, kad Wisconsinė viena jauna moteriškė su kočeliu užmušusi ją užpuolusią mešką. Geriau būtų ji palikusi tą mešką gyvą! Nes dabar rodosi tai mergaitė dingio visos galimybės ište kėti.

Manchestery įsisteigė „Tylinčiųjų moterų klubas“, kurio narys tiki, kad jos moters vertė pakels, jei pavyks moterims trumutį suvaldyti liežuvio valksumą. — Mes ir tam tikime.

Bet Manchesterio žmonių vvrvai ir to klubo nariu pasizadėjimą kiekvieną dieną po pusę valandos išbuti klube nepratarus ne žodžio labai abejingai žiūrėti — Mes taip pat.

Chicagos žinios

NORTH SIDE

Sandaros 23-čia kuopa pavyzdinga.

Sandaros 23-čio kuopos nepaprastas susirinkimas įvyko liepos 29 d. Liuosybės Salėje. Šis posėdis buvo ant greitųjų kvietas, nes buvo tulį svarbių reikalų.

Susirinkimą atidarė pirmin. p. K. Rugis apie 8-tą val. vak., priimtas protokolai ir svarstyta bėgantieji reikalai. Išvažiuavimo komisija pridavė raportą, kuris vienbalsiai tapo priimtas, o pelno liko apie \$22.00.

Skaitytas centro sek. p. K. J. Paulausko laiškas, kuriame primenama daug įvairių dalykų.

Nariai sumanymams pritarė. Organizacijos literatūrai leisti kuopa nutarė iš izdo prisidėti su \$10.

Ką sakysite štai p. Stasys Jakubauskas išima \$2 ir sako: „tai mano auka, pridėkite ją; tegul Sandara bujoja ir auga.“ Žiūrėkite, tuoj K. J. Semaška padeda \$1.00 kun. P. P. Zalenkevičia \$2; K. Cepukas \$1. Viso narių aukų \$6.00. Reiškia, mūsų kuopa su šešiolika dolerių aukomis prisidėjo prie Centro parėmimo.

Prie to šie gerb. nariai užsimokėjo dukles: Harmonas, Kriaučūnas, Indrelė, Zilė ir Zemeckas, rodosi viso bus centrai apie \$7.60. Tai viso labo \$23.60, kurie padės pastumėti darbą pirmyn. Sakysiu, yra malonu dirbti ir veikti, kur plačiai apsišvietę sandariečiai yra susisipetę į vieną kuopelę, kad ir nesikaitiną, bet rimtą ir išmintingą. Sandarietis Liaudininkas

Pradėjo Gyventi

Tulas 99 metų jaunuolis, palaidojęs savo penktą žmoną, susirado sau šeštą, ir vesdamas ją sako savo draugams: „Nu, dabar tai pradėsiu gyventi!“

Turbūt tas senis turėjo daug pinigų už laikymui savo šeštos žmonos, nes uždarbiaut susilaukus šimtą metų jau yra gana sunku.

Pradėt šeimynišką gyvenimą gal ir nėra per vėlu ir šimtą metų susilaukus, bet pradėt taupint pinigus, kad susilaukus žilos senatvės būtų galima gyventi laimingai, be rūpesčio ir vargo, geriausias laikas yra DABAR!

Jeigu dar neturi bankinės knygelės, tai atėik pas mums dabar ir pasidėk nors \$1.00 taupamon sąskaiton, kur nuo šio laiko dėdamas visus atliekamus centus sutaupinsi užtektinai pinigų, kad susilaukus šimtą metų galėtum iš naujo pradėt linksmą ir laimingą gyvenimą.

UNIVERSAL STATE BANK
3252 S. Halsted St., Chicago, Illinois.

STAI KA ŽMONĖS SAKO APIE NAUJŲ CIGARUS

Simano Daukanto, Lietuvos Istoriko, artimas giminė AN-TANAS DAUKANTAS, So. Brooklyn, N. Y., taip sako: „Naujokai, jūs cigarai man labai patinka ir aš myliu jus rakviti, o kostumeriai vis reikalauja JONO-JOHN'S CIGARS, dabar dar geresni kaip kada nors pirmiau buvo!“

Pilietis J. BALSAVIČĖ, 51 Sheridan st., Wilkes Barre, Pa. WHOLESALĖ CIGAR AGENT' rašo: „Jūs cigarai labai geri, ir veį prisiskaitė 1,000 John's Cigar, 1,000 Petro po 10c. ir 200 vardu Vytauto po 15c. — pasukubkit!“

Teopait J. T. Vaitekunas, 679 N. Main st. Brockton, Mass. Pragybės privatiškų žmonių biznierių Brooklynė ir kitose miestuose, taip kalba ir rašo apie NAUJŲ CIGARUS!

Gerbiami Viengėnėiai savo miestuose reikalaukit biznierių NAUJŲ CIGARŲ, Restaura-racijose, užieigose, ir kitose storiuose mes pristatome visur per pasta, daug ar mažai. — Biznieriams ir privatiškiems žmonėms apmokam išėsas. — Rukysli ir džiugisėis. Adresuot: NAUJŲ CIGAR FACTORY 267 Division ave., Brooklyn, N. Y.

Lietuviška Aptieka.

Jeigu norite teisingu vaistu ir užžemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistu ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų. Mes laikome užtikrintas gyduo las nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsėn jausio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valinimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptinų ligų ir geriausias patarimus suteikiame, nuo natrukimo dėl vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirsite pas mus, sušėdysite pinigų ir sveikata. Atėkite visada pas mus, o mes mes netaromusimai, kuo geriausiai. Pašaukime geriausias daktarus per telefoną visai dykal.

D. CABITT
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Vairos Žinios Apie
Vairius Pavengimus

AMERIKOS LIETUVIŲ VEIKIMAS

Rašo "Sandarą"
Korespondentai

LAWRENCE, MASS.

Kaip nyksta lietuviai

Dažnai mes skundžiamės, kad mūsų lietuviai Amerikoje nyksta: tai ištauteja, tai išvažinėja (Lietuva), tai numiršta. Mūsų lietuvių jėgos mažėja. Kad Lawrence lietuviai ir taip yra sumenkę iš priešasties bedarbių, bet dar nelabai giltinė atima iš mūsų tarpo šiek tiek pažangėsi, šiek tiek besirūpinančius mūsų reikalais. Liepos 20 d. nakčia, važiuojant keletui jaunų lietuvių automobiliu tapo užmušta Stasys Kuzma. Jis jau nuo senai priklausė Sandaros 12 kuopoje ir nors jau nebuvo aktingas ir veiklus narys, bet savo grašiu vistiek prisidėjo prie rėmimo mūsų visų darbų. Taipgi jis dirbo ir Lietuvių Klube. Kartais ir dainuodavo įvairiuose parengimuose, nes turėjo neblogą balsą. Stasys Kuzma pačio nuo Zasliu, Trakų apskr. Mirė turėdamas suvirš 30 metų. Su juo važiuosiu Jonas Simkonis, Julius Simkonis, Anupras Cilcius, Petras Bagdonas ir kt. tapo sužeisti bet visi pasveikė. Tą vakarą jie buvo susirinkę Klube ir susitarė pasivažinėti automobiliu ir nuvažiuoti netoli Lowellio pas ukininką M. Lukoševičių ten užtruko iki vidurnaktį ir grįždami namo važiuo Jackson gatve. Naktis buvo ukantanti ir tamsi ir neįmatydami smarkiai įvažiuo į kitą automobilį, taip kad mašina apvirto ir Stasys Kuzma labai pritrenkė, turbūt galva ir krūtine ir taingai sulaužė koją ir bevežant į ligoninę kely mirė.

Visi Lawrence lietuviai gailisi Stasio Kuzmos. Tebuna pamokymas mūsų kitiems tautiečiams, kad važiuojant reikia būti atsargiems: "pamažėl važiuodamas — toliau nuvažiuos".

K-tas.

DAYTON, OHIO.

Serga p. Sakalienė

ALT. Sandaros Daytono kuopos pirmininko žmona p. Sakalienė pavojingai serga. Mūsų nuoširdžiausi linkėjimai nugalėti ligą ir greičiausiai pasveikt. Kuopa šiemet turėjo jau 2 pikniku su geru pelnu. Upas pas sandariečius geras ir "Sandara" platinasi. Šiaip vasaros metu visi nori daugiau saulutės ir po darbo valandų skubinasi, kad tik toliau už miesto. Rudeniop davytoniškiai žada labiau sukursti.

Vietinė.

RACINE, WIS.

Tėvynės Mylėtojų Draugijos Apskritis ruoštas piknikas liepos 24 d. Root River Parke pavyko gerai. Dvečių daugiausiai atsilankė iš Waukeegano, nemažai dalyvavo ir iš Kenosha, Milwaukee ir vietinių. Dalyvavusi publika buvo rinktina, visi geri tėvynainiai. Linksnai leista pailsio diena. Apskričiai liks nemažai pelno. Rudenio ir žiemos laiku apskritis ruoš pamokų maršrutą ir parengimus su programais ir šokiais. Wisconsin tėvynainiai darbuojasi, bet kur kitų kolonijų tėvynainiai, kad nei balso nesigirdi, tarsi mes lietuviai neturėtume apšviatos reikalų. T. MD. tam yra kad leisti lietuvių kalboje knygas. Pa-

žvelgus į savąją literatūrą tuoj gauni dieglį į pašonę ir nenoromis suvaitoji: — Oi kaip mes dar daug ko neturime! Pabaigoj vasaros TMD. nariai gaus svarbią knygą "Dailės Milžinai". Ko daugiau mes dirbsime labai TMD. to didesnius veikalus išleisime. Mus tikslas kad tas išleistas knygas kiekvienas lietuvis skaitytų ir perskaitytų nesigailėtų pasakyti tam kuris neskaityt.

M. Kasparaitis.

SOMERVILLE, CONN.

Nesenai "S." buvo parašyta pranešimas apie lietuvių gyvenimą iš šios vietos. Smagu, kad atsiranda lietuvių, kurie parašo iš šios apsnudusios kolonijos. Čia rodos lietuvių yra užtiktinai ir galėtų tankiau susėti, pasikalbėti, sustiprinti SLA. 264 kuopa, parašinėti žiniu ir t.t. Vienam kitam veikiant galima buti sujungti lietuvius, išplatinti daugiau laikraščių, knygų. Dabar kaip patyriau, tik Somerville pareina vienas ekz. "Sandaros" (F. Čizeliui) ir vienas J. A. Sheriui į Hazardville. Kitų laikraščių irgi nematyti, kad žmonės skaitytų, ypač ukininkai. Šiaip žmonės praleidžia nemažai pinigų, o apšvietai laikraščiams tai šykstu.

Petras

Mūsų moterys suprato priežodį: nepatepsi — nevažiuos, ir pradėjo teptis.

Visada geriau yra būti pilnu žmogumi. Net puskvailis yra menkesnis už pilną kvailį.

"Papa, kas yra fakiras? Tai toks žmogus, kurs gali sau durti į mėšą vinių, peilių ir kt. ir skausmo nejunta."

"O, kad aš bučiau fakiras, atsidusta vaikas, pažvelgęs į tėvo diržą."

Worcesterio žinios

Bedarbė didėja

Nors Worcesteris yra gana daug dirbtuvių, bet dabar jau yra tukstančiai darbininkų be darbo ir tas skaičius vis didėja.

Sustreikavo.

Kelnių šiuvėjai lokalo 174 sustreikavo delto, kad pagal sutartį negavo unijos mokesnio ir dalį darbų dirbo ne unijonistai darbininkai.

Persipiovė gerklė

St. Anušauskas 36 m. gyvenantis 8 Bradley gatvėj norėjo nusizudyti, persipiaudamas gerklę. Nuvežtas miesto ligoninėj randasi pavojų. Priežastis bedarbė.

Apdegė

Jono Rudnickio krautu- vė apdegė. Nuostoliu yra į \$1000. Ugnies priešastis nežinoma, prasidėjo iš skleno. Tame pat name randasi ir A. Budrevičiaus aptieka, bet jam nuostolių nepadaryta. Rudnickis ir Budrevičius abu yra geri lietuviai.

Kiek Brazilijoje gyventojų

Naujausiu gyventojų su rašinėjimu, Brazilijoje yra 37.450.000 gyventojų. Sostinėj Rio de Janeiro yra 1.650.000 gyventojų.

NAUJIENA!

Jei norite skaniai pavalgyti Amerikoniško ar Lietuviško Styliaus Valgių už žemą mokesį eikite į **JOHN'S LUNCH VALGYKLA** 2225 — 5th Avenue Pittsburgh, Pa.

Ne Draugas.

Kur ding'o aukos?

Sausio mėn. 1926 m. Worcesteris buvo surengtas bendras protesto mitingas prieš lenkus. Prie to surengimo prisidėjo, regis, 29 įvairios organizacijos: katalikiškos, progresyviškos, tautiškos. Iš šalies atrodė labai gražiai kad į tautinį darbą galėjo sueiti visi bendrai. Bet ar darbas davė laukyt vaisių? Ne! Bendrame protesto mitinge buvo surinkta apie \$500 aukų. Padengus išlaidas liko gryno pelno \$400, kurie nutarta per Lietuvos Atstovų Bizauską Vašingtone pasiųsti Vilniui. Bendrojo Komiteto pirmin. kun. Vasys buk tai ir padaręs ir pinigų pasiuntęs kun. Tumui į Kauną, bet vilniečiai tų pinigų ir po šiai dienai nėra gavę. Po ilgo laukimo Worcesterio Liet. Draugijų Taryba nutarė kreiptis į Vilnių ir D-rą Alseiką. Ir štai Kazys Budinavičius gauna laiška iš D-ro Alseikos, kurs praneša, kad pinigų nėra gavę, o klausinėjant pas Komiteto narius taip pat nieko nesužinota. Kur yra tie pinigai?

Tai mums ir bendro darbo vaisius! Matyt kunigai su p. Smetona prysaky rengėsi ir rinko žmonių pinigus politikos reikalams ir gal but, kad ir Worcesteriškių pinigai prisidėjo žmonių rinktajai valdžiai nuverst?

Tarybos narys.

Statys paminklą. Worcesterio valdininkai ir kaikurie biznieriiai sumanė pastatyti paminklą

kareiviams, žuvusiems pasaulio kare. Tas sumanymas didžiųjų priimtas ir komitetas sudarytas. Aukos pradės rinkti rugsėjo mėnesį. Paminklas kainuo 150-200 tukstančių dolerių.

Naujas biznieriūs.

Gerai žinomas vietos lietuviams Antanas Kaminskas pirma dirbo Family Baker Co., o dabar užsidėjo savo biznį, gaudamas agentūrą Puritan Lace Co. ant 46 Lafayette st. Linkime gerų pasekmių.

Dr. Birutė Bernotaitė atsiuntė iš Prancuzijos vietos anglų laikraščiui aprašymą apie Lindy. Laikraštis tą patalpines prišuntė jos tėvams p. Bernotams čekį užmokescno už straipsnį. Dr. Bernotaitė yra plačiai žinoma Amerikoje lietuviams, nes buvo TMD. išdininkė. Dabar ji randas Prancuzijoje, o vakacijas praleis Šveicarijoj ir Belgijoje. Bernotaitė su savo vru yra New Yorko laikraščių agenturos užsienio korespondentai. Pas u. Bernotaitę bekeliauda no Europa šia savaitę žadanti apsilankyti ir advokatė p. Puišūtė Šalimenė.

Pikninkas

Worcest. Lietuvių Draugijų Taryba trumpoj ateity rengia pikniką Lietuvių Ukėšų Klubo nuosavybėj Bungalow (prie ežero).

Aušreliečiai rengiasi Rugpjūčio 21 d. Aušreliečiai rengiasi važiuoti į Naugatuck, Conn. į pikniką ir tenai turės ką nors padaryti. Žada piknike būti ir daugiau chorų, tikisi net iš New Yorko, bet aušreliečiai pilni energijos, atsižymėti ir jau pradėjo bandymus.

Gėlių Diena

Liepos 30 d. Worcesterio Lietuvių Labdarystės Draugija gavo leidimą pardavinėti gėles gatvėse. Aukų surinkta apie \$1.600. Kitame "S-ros" numery parašysime apie tą Draugija ir jos reikalingumą.

P. A. DEDYNAS

Sandaros Atstovas.

Yra įgaliotas užrašinėti "Sandarą", priimti pinigų už atnaujintas prenumeratas, rinkti spaudos darbus Sandaros spaustuvei bei skelbimus "Sandarai". 96 MILLBURY ST. Worcester, Mass.

UNITED

BEEF & PROVISION CO.

97-99 Millbury St. Worcester, Mass. Mūsų krautuvej galite gauti visuomet šviežias mėsas. (40)

Joseph J. Dirs

Telkiu patarnavima laidotuvių ir išrendavimų automobilius vestuvėm ir kitokiems pasivažinėjimam. 13 ELLSWORTH ST. Worcester, Mass. Tel. Cedar 4963.

LIETUVIŠKA

DUONKEPYKLA

Mes kepame 6 rūšių duoną, keikus ir pajus. Nepamirškite ir klauskit mūsų duonos. A. Duda ir V. Stalčiauskas 75 WARD ST. Worcester, Mass.

National Ice Cream Co.

Darydami kokius parengimus reikalaukite mūsų Ice Creamo ir toniko. Visiems suteiksiu tinkamą patarnavimą.

P. A. DEDYNAS

96 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS. Telefonas: Park 7984

VALGOMŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ

Jeigu norite gauti geriausias mėsas ir kitus valgomus daiktus, tai užėikite į A. Kriauciūlio ir J. Krasinsko krautuve. 181 MILLBURY ST., Worcester, Mass.

Tel. Cedar 7206

A. J. KATKAUSKAS

Didžiausia Drapanų Krautuve

ant Millbury St. Vyriški ir moteriški drabužiai dideliame pasirinkime. 372-376 MILLBURY ST. Worcester, Mass.

RUKYKITE

C. C. A.

CIGARUS

DR. F. PUSKUNIGIS

Vietinis lietuvis daktaras, kuris daug lietuvių išgydė iš labai pavojingų ligų. Jis laiko ofisą 38 PROVIDENCE ST., Worcester, Mass. Ligonius priima nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 6 iki 8 val. vakare.

Telephone Park 5036

Dr. Samuel Lopatin

DENTIST

50 Trumbull Square Worcester, Mass.

Tel. Cedar 6598

W. C. Harris, M. D.

Ofiso valandos: nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 9 val. vakare. 106 MILLBURY ST. Worcester, Mass.

SAUGOK KOJAS

Mes paliausojam jus kojas nuo visokių nemalonumų, kaip tai: kornų sumušimo, papadžių deginimo, mazolių sutrynimo ir kitokių nesmagumų. Norinti turėti sveikas kojas, pirkite čeverykus pas WALK-MORE SHOE STORE 58 Millbury St. Worcester. Užtikrinam, kad busit užganėdinti, nes tas žinoma per 15 metų mūsų praktikos. Vedėjas R. J. Likšys

A. BUDREVIČIUS.

Užlaiko dvi

APTIEKAS

122 Millbury Street ir 38 Providence St., Worcester, Mass. Reikalui esant kreipkitės, nes gausite teisingus vaistus ir gerus patarnimus.

Tel. Park 2470

BEN. MENDELSON

Advokatas.

ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėj Atlieku visus leza išiskus darbus kaip Amerikoje, taip ir Europoj. 390 Main St. Room 931-932 Worcester, Mass.

GEORGE WIEGERT

CO.

Užlaikome visokias mėsas, dešras ir virtas ames. Viskas dideliame pasirinkime. 275 GREENWOOD ST. Worcester, Mass.

Lietuviškų Čeverykų

Krautuve

96 MILLBURY ST. Worcester, Mass. Vinco Česnos krautuveje visuomet galite gauti gerus čeverykus del visos savo šeimynos. Prieinamos kaino ir užtikrintas patarnavimas.

WORCESTER DAIRY SYSTEM

Near-by Milk & Cream

Phone Park 310

For

PROMPT SERVICE AND

BEST QUALITY

17 E. Worcester St.

Worcester, Mass

Tiktai \$2.00!

Už \$2.00 gali gauti \$4.00 vertės žemiau pažymėtas knygas. Nieko nelaukdamas naudokis šia proga ir šias knygas įsigyk pats sau ir pasiuk savo giminėm Lietuvis

ZMOGAUS PAREIGOS, puiki knyga kiekvienas privalo perskaityti. Knyga 245 puslapių, kaina \$1.00

KELIONĖ APIE PASAULĮ per 80 dienų. Ši knyga 238 puslapių su daugybe paveikslų. Tai neapsakomai puikus skaitymas, kaina tik \$1.00

PALYDOVAS. Knyga 110 puslapių, su Lietuvos žemlapiu ir Kauno miesto planu. Joje pažymėta visa Lietuvos tvarka ir visos valdiškos įstaigos. Ta knyga kiekvienas privalo įsigyti, kuris tik nori susipažinti su Lietuva. Tuojau įsigykite ją. Kaina 75c.

MAGARYČIOS. Tai puiki Feljetonų knyga, 144 puslapių. Joje telpa tokie puikus skaitymai, kuriem niekas negali prilygti. Kaina 75c.

KLYSTANTIS LAPAS. Tai gražių eilių ir dainų knyga gauta iš Lietuvos. Parasė žymus poetas Pranas Budvytis. Kaina 50c.

Nieko nelaukdamas siusk \$2.00 adresuodamas sekančiai:

SANDARA

327 E STREET SO. BOSTON, MASS.

New Britaino žinios

Susirinkimas.
SLA. 34 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks ketverge Rugp. 11 d. 8-tą val. vak. Lietuvių svetainėje. Dalyvaukit prigulintieji prie SLA. 34 kp. visi!

Varpo choras dalyvaus Sandaros 2-tro apskr. išvažiavime.

L. N. Varpo choras dalyvaus Sandaros 2-tro apskr. išvažiavime, kuris įvyks nedėlio rugp. 7 d. Indian Grove Park, New Haven, Conn. Dar bus proga išgirsti varpiečius dainuojant po vadovystę gerb. P. Bruzausko.

Busai išeis anksti.
Kurie norite dalyvauti Sandaros 2-tro apskr. išvažiavime užsakykite ant busų iš anksto, nes busai išeis kaip devynios iš ryto, nepasilikite, kurie norite dalyvauti viršminėme išvažiavime. P.P.P. Daug rengiasi į Sandaros

2-tro Apskr. išvažiavimą.
Kaip girdėtis tai daug rengiasi į Sandaros 2-tro apskr. išvažiavimą, kuris atsibus Nedėlio rugp. 7 d. Indian Grove Park, New Haven, Conn. Tas labai gerai: Rengėjai deda visas pastangas, kad svečius priimtų ir užganėdintų, kurie tik pribus. To galima ir tikėtis.

Busimoji dainų diena.
25 d. Liepos L. N. Varpo draugijos atsibuvo mėnesinis susirinkimas, kur dalyvavo apstokas skaitlius narių. Buvo išduota komisijų raportai, kur prieita klausimo kaslink **Dainų Dienos**, kuri rengiama bendromis spėkomis su "Aušrelės" draugija iš Worcester, Mass. Rugp. 21 d. Linden Park, Union City, Con. komisija pranešė, kad darbas eina pirmyn, tik reikia dirbti visiems sutartinai, tai bus pasekmės geros.

Detroito žinios

Detroitiečių priežodžiai.
"Vilnyje" tilpo Detroitiečių priežodžiai (patarlės). Aš randu reikalingu pridėti dar šias:
Kvailas kaip bolševikas.
Rašo kaip Ramanauskas meliška laiška vyčiukei.
Kaišioja liežuvį kaip Jacionis kalbėdamas.
Maino vyrus kaip Demskienė.
Žiba, kaip Kvedaro keliu užpakalis.
Apsiseilėjęs, kaip Ramanauskas spyčių sakdamas. Meldžiasi kaip raudonoji davalta Geraltauskienė už Lenino dušią.
Cinikas kaip Terza.
Frisirinko kaip mainieju, ir SLA. 21 kuopa.
Mužikas kaip Adomaitis.
Plepa kaip Ramanauskas.
Zurza, kaip Baronas susirinkime.
Smarkus, kaip blusų genėrolas Žagaras.
Surinko Tas Pats

HAMTRAMCK, MICH. Sandaros kuopos susirinkimas.
ALTS. 87 kuopos susirinkimas bus Rugpjūčio 7 d. 2 val. po pietų, Salėje 1741 Caneff ave. Prašome visų narių susirinkti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti ir nuspręsti, taipgi prašome kad kožnas draugas prirašytų nors po vieną naują narį šiame susirinkime.

PRIE ALTS. II APSKR. IŠVAŽIAVIMO Organizatoriaus L. S. Natkevičiaus kvietimas.
Gerbiami Conn. ir visu Rytinių Valstijų Sandariečiai! Atsiminkite, kaip mylėjom Lietuvos girias ir laukus. Tad ir Amerikoje, budami išsiskleidę po įvairias valstijas, įnaudokimės tomis retomis progomis vasaros metu žaliuose miškuose ir tyrame ore susieiti ir drauge atsikvėpti

APDRAUDŽIU
Gyvastį, Sveikatą, Namus, Rakandus ir Automobilius
PARDUODU
Namus, Lotus, Biznius, Farmas, Kontraktus, Morgėčius.
Išrupinu pasus, laivakortes visais laivais. Siunčiu pinigais. (34)

PAUL MOLIS
1730-24 St. Detroit, Mich.
Tel. Lafayette 1545

Otto Stickel
Drapanų ir papuošalų apsirngimui krautuvė. Taipgi žaislų — lėlių ir kitų mažmožių.
3364 MICHIGAN AVE.
Prie 23-čios, DETROIT, MICH.

John Fellrath
ANGLIES SANDĖLIS
Pavelykite mums pripildyti jūsų anglies šandė, nes dabar mes turime geriausios anglies.
3316 MICHIGAN AVE.
Detroit, Mich.

MICHAL NARUSZEWICZ
BUČERNĖ IR GROSERNĖ.
Mes laikome šviežių mėšą ir parduodame žemesne kaina negu kitur. Taipgi groserio didelį pasirinkimas.
3613 MICHIGAN AVE. DETROIT, MICH.

Skaitytojų Balsai

KNYGŲ LEIDIMAS

Simpatizuodamas keleto "Sandaros" skaitytojų pareikštu susidomėjimu Tėvynės Mylėtojų Draugijos reikalais, noriu pridėti savo žodį ir parodyti, priekokių aplinkybių tenka Centro Valdybai dirbti.

Visų pirma, reikia pasakyti, kad susidomėjimas knygomis Amerikos Lietuviuose žymiai sumažėjo — tą patvirtins bile knygynas, ar knygų parduotuvės. O tas gi reiškia — kliūtį gauti naujų narių TMD. Lietuviai yra pagauti tos pačios kulturai nedėkingos sriovės, del kurios nusiskundžia ir nevienas rimtas amerikonas. Buvo bandyta įvairių būdų gauti naujų narių Tėvynės Mylėtojų Draugijai, bet nei vienas nedavė žymių vaisių.

Kita kliūtis yra gauti tinkamų rankraščių. Visai lengva yra pasakoti apie norus gauti pilną Lietuvos Istoriją, arba Lietuvos enciklopediją, arba kitą kokią Lietuvos reikalų knygą, bet sunku gauti žmogus, kuris parašytų tuos pageidautinus raštus. Buvo atsišaukta du metal atgal į Lietuvos rašytojus ir gauta pasiūlymai tik: blaivybės vadovėlių, apie kenksmingumą tabako, keilolika apysakų, keletas vertimų romanų, ir pora poezijos veikalų! Buvo tartasi del Lietuvos Istorijos, bet nesirado autoriaus. Buvo tartasi del enciklopedijos — vėl negauta rašytojų.

Valdyba. Štai kodėl, del šių dvie-

nuo amžino bėdėsio ir miestų dūmų. Čia mums proga susitikti, pasimatyti, pasikalbėti ir vėl draugystės ryšius atnaujinti. O tokių progų taip mažai beturime ir nesutikdami visai pranyktume sveltųjų jūrėje. Be to tokiais susivažiavimais daug gero padarome ir savo organizac. Sandarai sustiprinti ir palaikyti. Todel kviečiu visus į ALTS. II Apskr. išvažiavimą Indian Grove New Haven, Conn. rugpjūčio 7 d. Piknikas žada būti vienas iš kada nors buvusių skaitlingiausių ir įvairiausių.

VALST. LIAUDIN. PADEKA
"Sandarai."
Prašau neatsakyti patalpinti "Sandaroje" sekantį pakvitavimą:
Lietuvos Valst. Liaudininkų Centro Komitetas dėkuoja už aukas, sumoje 25 dol. Lietuvių progresyvių draugijų Sąryšiui Waterbury, gautas per išdinin-ka gerb. G. J. Lasky.
L. V. L.C. Komiteto vardu
F. Bortkevičienė

GERIAUSIA DIRBTI SANDAROJE

LIETUVIS DAKTARAS
Pasekmingai gydau senas ir užsienėjusias ligas vyrų, moterų. Kaip tai: vidurių, kaulų, raumenų ir odos išberimas, nežinint kokia jūsų liga ir kaip ligai jus sergate. Aš jums galiu pagelbėti su moderniais būdais, jeigu tik pildysite mano įsakymus.
DR. M. J. COLNEY
193 GRAND ST. WATERBURY, CONN. Telephone 1375
297 PARK ST. HARTFORD, CONN. Tel. 3-2383
Valandos nuo 9 ryte iki 8 vakare

ju priežasčių, yra sunku veikti taip, kaip ištiesų priderėtų. Čia negalima kaltinti paskyrų asmenų, bet visą Amerikiečių visuomenę. Vokiečiai, sakoma, turi dvi draugijas, panašias į TMD. Jos užsiima leidimu knygų. Nariai kasmet sumoka savo metinę mokesčių ir gauna dvi, ar tris knygas per metą, kurių negautų iš privatinų leidėjų. Ir tos draugijos, sakoma, turi desėtkus tukstančių narių. O pas mus negalima surinkti nei 2,000 knygoms mylėtojų!

Ginti visų TMD. išleistų veikalų nėra galima. Vienas patinka viena knyga, kitiems kita. Vieni, pa-lyzdžiu, peikia "Širdį", kiti ją kelia į padanges. Vieni giria "Pasaulio Istoriją", kuriuos du tomai jau išėjo, o kiti ją peikia, kaip nesuprantama. Regis tik Kudirkos Raštų niekas nepėikė, o šiaip tai visos leidžiamos knygos susilaukė pabarimo.

Dabar TMD. leidžia biografinį veikalą "Dailės Milžinai" — leidžia ne vieno kokio asmens sumanymu, bet Centro Valdybos narių nutarimu. Leidžia, kad įvykdyti Seimo nutarimą: duoti dvi apdarytas knygas nariams šį meta. Viena tai buvo antras tomas "Pasaulio Istorijos", kita bus "Dailės Milžinai".

Kitiems metams, atsižvelgiant į keleto narių pareikštą norą, yra tariama si su D-ru Šliupu apie jo parašytus veikalus iš sveikatos ir medicinos srities. Trečią ir paskutinį gi tomą "Pasaulio Istorijos" gal irgi galėsime išleisti kitą metą, jei nariai turės bent truputį energijos nors metinę mokesčių anksčiau užsimokėti, o taipgi gauti daugiau naujų narių ir aukų į TMD. išd. Amerikos Lietuvių kulturai merdėjant, TMD. dirba kiek gali. O jei sunyks, tai sunyks ne delto, kad Centro Valdybos, ar vadai buvo kalti, bet kad gyvenimas persikeitė ir šiandien knyga "Lietuvio" nėra taip mylima, kaip budavo seniau, kada jis nemokėjo Anglų kalbos ir kada kasmet dešėtkai tukstančių nauju apšvietos ištroškusių Lietuvių, vykdavo į Ameriką.

Vyt. Širvydas, Centro Sekretorius.

NAUDOK PROGA! PARSIDUODA FARMA
37 akrai žemės, daugybė medžių, greipsų, obelų ir grūšių. Du šuliniai palei stubą, didelis plotas ganyklos, 60 vištų, karvė, arklys ir visi įrankiai ukės išdirbimui. Taipgi 6 kambarių namas su sklepu. Tik viena mylia nuo Oxford stoties. Pieną gali parduoti Worcesterly. Platesnes informacijas gali gauti pas mane arba Trombly garadžiuje, Oxforde.
S. RODWELL,
R. F. D. Box 132
Oxford, Mass.

Einant Idėjų keliais, sveikinu musų didžiai gerbiamą Naująjį Prezidentą asmenyje p. Nadą Rastenį.

Perskaičiau, prezidento gerb. N. Rastenio pirmąjį atsišaukimą į musų Sandariečius "S." No. 29-tame, kur jis pareiškia savo nusistatymą, iškelia ALTS. idealogiją ir kviečia visus Sandariečius į bendrą darbą labai ALTS. organizacijos ir per organizaciją labui lietuvių tautai į kartu pačiai Lietuvos valstybei.

Sis musų gerb. Prezidento atsišaukimas giliai atsidėpė į mane, kaip ypatai Sandarietį ir neabejoju, kad kiekvienas Sandarietis jaučia tokią pat impresiją perskaitęs p. Prezidento viešą atsišaukimą. Kiekviename p. Prezidento atsišaukimo žody yra gyvai atvaizduota kas tik jungiasi su žmonių idejomis. "Tas žmogus yra pergalėtojas, kuris pasitiki savim; tas laimingas, kuris yra pergalėtoju abejonių ir baimės, tas pergalėtojus gyvenime neįsisiekimus", sako garsus Amerikos rašėjas James Allen. Garsusis filozofas-rašėjas, Arison Sweet Marden, sako: "Eik drąsiai, eik tiesiai, eik su atsidavimu idejai; tik tuomet viską pergalėsi".

GERIAUSIA DIRBTI SANDAROJE

WATERBURY ŽINIOS

BROLIŲ KIUDULŲ LIETUVISKA BEKERNĖ
Pranešame vietos ir apielinkė lietuviams, kad mes kepame visokios rūšies ruginę ir kvietinę duonelę.
Taipgi visokio kaina pyragaičius keiksus ir pajus. Visose krautuvėse klauskit musų duonos ir pyragų.
BROLIAI KIUDULAI
8 JOHN ST., WATERBURY, CONN.

Adv. Albert J. Bronsky
Perkėlė savo tiesų ofisą nuo Nr. 863 Bank St. po nr. 843 BANK STR., ROOM 3 į P. P. Devenio Bldg. Waterbury, Conn.

Žmogaus Sveikatai
BENDLERIO GELEZINIS STIPRINTOJAS SVEIKATOS
Išlyškusiems ir silpniems žmonėms ypatingai tokiems kurie po sunkios ligos pradeda pasveikti. Šitos gyduolės padidys valgio norą ir duos sveiką ir gražią išvaizdą ypatai ir apsergės jų kūną nuo ligų. Meldžiu pamėginti. Kaina \$2.00 paštu. Taipgi turime geros, stambios Europiškos Trejankės, kaina \$1.00 paštu. (29)
JONAS BENDLERIS, Aptiekorius.
18 metų patyręs tame darbe
KAMPAS BANK ST. IR CONGRESS AVE. WATERBURY, CONN.

BROOKLYN BOTTLING CO.
PO PRIEŽIURA BROLIŲ KRUGELIŲ
Yra seniausia išdirbystė nesvaiginančių gėrimų ir turi gerą patyrimą.
Broliai Krugeliai budami toje išdirbystėje per ilgus metus, taigi gali skaniai ir gerai sutaisyti visokios rūšies saldžius gėrimus. (32)
47 DRAYER AVE. WATERBURY, CONN.
Tel. 1418-2

L. G. NATKEVIČIUS ir A. PUODŽIUNAS
Užlaikom, krautuvė visokių saldžių ir minkštų gėrimų, patarnavimas, mandagiausias visiems sve-teliams.
Taipgi esu Notarijušas, darau raštus visokiose kalbose. Parduodu namus, farmas ir lotus. Reikale kreipkities prie mus
L. G. NATKEVIČIUS
41 GREEN STREET WATERBURY, CONN

Leary Kvietkius
Pristatome kvietkas šermenims, veselijoms taigpi ir bažnyčių papuošimams. Esame specialistai. Reikalaujanti kvietkų kreipkitės pas mus.
LEARY THE FLORIST
24 E. Main St. Waterbury, Conn. Tel. 2040.

Pranešimas Visiem
Gerbiamieji! Visokiuose reikaluose kreipkitės prie mus, mes esame užlaikom TAXI SERVICE, reikale patarnaujame, dieba nakti už žemesnę kainą. Taipgi užlaikom krautuve ir saldžių gėrimų del svetelių, prašome už-eiti.
LEO. BARAUSKAS
10 John st. Waterbury, Conn. Telephone 4406

Residence Phone 8195
T. MATAS
REAL ESTATE AND LOANS
827 BANK STREET Waterbury, Conn.

Lietuviai Tėmykit
Kadangi mes, uždėjome duonkepykla ir kepame net 6 rūšių duona, visokių rūšių keiksus, pajus ir pyragus ir pristatome į visas apielinkes kur kas reikalauja. Meldžiame pamėginti, busite užganėdinti. (52)
BROOKLYN BAKERY CO.
P. Krakauskas ir J. Rakauskas, savininkai
123 GREEN ST., Waterbury, Conn.

ALLEN HOWE
DENTISTAS
Kambarys 17. Tel. connection 409 BROADWAY South Boston

Dr. J. J. Zabarauskas
Lietuvis Optometristas
Išekzaminuoja akis ir pritaiko akinus Kreipkitės vakarais
414 BROADWAY
S. Boston, Mass. Tel. Talbot 5868

Tel. S. B. 4000
Dr. J. C. SEYMOUR
(LANDZIUS)
LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: nuo 9:00 val. iš ryto iki 9:00 val. vak.
381 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Lietuvius Advokatas
Veda visokias provas, kaip tai: civiliskas ir kriminaliskas; parduoda visokius dokumentus; priekimo ir pardavimo.
PRANAS J. KALINAUSKAS
332 BROADWAY SO. BOSTON, MASS. Telefonas S. B. 0441

NADAS RASTENIS
ADVOKATAS
700 West Lombard Street BALTIMORE, MD.
Telefonai: Ofiso: Calvert 5896 Buto: Gilmer 0361

Tel. So. Boston 6502
Paul J. Jakmauh, M. D.
(Jakimavičius)
509 EAST BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Telefonas S. B. 28-06-R
Lietuvis Optometrista
Išekzaminuoja akis, priskiriu akinus ir kretivas akis atitaisau, tinkamu laiku.
J. L. PASAKARNIS, O. D.
447 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Išekzaminuojam akis ir pritaikom akinus.
H. S. Stone O.D.
Akiu Specialistas
399A BROADWAY, So. Boston, Mass.

Vietos žinios

IS DAILES SRITIES

Tulas laikas atgal, buvau trumpai paminėjęs vietos lietuvių laikraščiuose apie susitvėrimą Bostone naujos dailės draugijos, vardu "Bostono Operėtės Draugija". Kaip tik ši žinutė pasirodė laikraščiuose, tuojau prasidėjo įvairios kalbos: "Kas ta per draugija, kam ji yra reikalinga, ką ji veiks, kas joje priklauso ir tt. ir tt." Taigi, girdint tokias kalbas ir prisieina pakalbėti apie virš minėtą draugiją plačiau.

Kas Ta Per Draugija?

I šį klausimą galima atsakyti labai trumpai ir, manau kad kiekvienam bus gerai suprantama, tai yra Dailės Draugija, pilnoj to žodžio prasmėje. Jos tikslu yra dirbti vien tik dailės ypač muzikos srityje.

Kam ji reikalinga?

Šis klausimas yra daug apšviestas ir todėl kaibant apie jį reikia pažvelgti ir į praeitį. Izaugėlis 10-15 metų atgal, mes matom arčiau skaitumą lietuvių visuomenime gyvenime. Tais laikais mes turėjome daug įvairių dailės draugijų, ratenų, chorų ir tt. Bet šiandien jų turim daug mažiau ir jų veikimas yra sumažėjęs iki žemiausio laipsnio. Kodėl taip yra? Gal but, delto kad šiandien lietuviai kultūriškai yra pakilę daug aukščiau, negu buvo 10-15 metų atgal. Šiandien jau jų negauna patenkinti tuomi, kuomi jie pasitenkindavo senias. Gi tuom pačiu laiku, tos dailės draugijėlės, dūdžiumoje chorai, nepažengė pirmyn drauge su visuomene, tai yra, jie neįstengė pateikti visuomenei ko nors didesnio be jų pačių arba panašių liaudies dainelių, kurias dainuodavo desėtkai metų atgal. Ir štai šiandien, tarpe visuomenės ir dailės draugijų, kur dar kiek gyvuoja, pasidarė taip vadinama tuštuma. Taigi tatau matydami, Naujos Anglijos semininkai bei muzikai ir sumanė įsteigti dailės draugiją, per kurią būtų galima užpildyti tą tuštumą.

Tokia draugija buvo reikalinga jau senai, ir apie ją buvo daug galvota ir kalbėta, bet iki šiol, del kokių tai priežasčių, vis nebuvo galima priėti prie tikslo. (Bet šiandien galima sakyti, kad dalinai jau tikslas pasiektas, tai yra draugija įsteigta ir darbas pradėtas ir nėra nei mažiausias abejonės, kad ši draugija įneš daug ką į lietuvių kultūrinį gyvenimą, ypač Naujoje Anglijoje.

Ką ji veiks?

Ši draugija turi sau pasibrėžus tikslą išmokti, ant pradžių, bent porą operų, su kuriomis mano pervaziuoti per visą Naująją Angliją ir duoti progos mažesniųjų kolonijų lietuviams pamatyti ką nors didesniodomesnio muzikos srityje. Gal kas pasakys, kad tai yra tikslas pasipinigauti. Bet čia ant vietos turiu atsakyti, kad nei vienos, kiek man yra žinoma, dailės draugijos nariai nėra susikrovę sau kapitalo, dirbdami dailės dr-jose, o tankiausiai dar reikia panešti ir nuostolius. Tai neužginčijamas faktas, nes dailės darbas yra ne pelningumo, o pasisventimo darbas. Tai gerai žino ir šios draugijos ini-

ciatoriai ir jie nieko materialio nesitiki.

Muzkų Matas

Atvyksta dail. Dobužinskis P. Prátapas iš Klaipėdos rašo "Sandarai", kad susipažinęs su dail. Dobužinskio žmona, kuri pasakiusi, kad jos vyras greitai laiku važiuoja su savo pinigais į Ameriką ir žada lankytis Bostone. Dail. Dobužinskis yra garsus Europoje lietuvis dailininkas; jo piešinių parodos Petrilyje, Paryžiuje, Berlyne, Dresdene, Kaune, Klaipėdoje ir kt. turi didelio vardo. Dobužinskis yra pienes dekoracijas Latvijos Nacional. Operai ir Lietuvos Valst. Operai. Dekoracijos operai "Pikų Dama" Kaune jo pieštos skaitomos vienu genialiausių kurinimų. Jis savo peizažuose nepaprastu gyvumu moka pagauti Lietuvos gyvenimo ir papročių paprastaiškai nepastebimus bruožus. Lauksime to reto svečio iš gimtosios padangės, tegul Amerika matys kad ne vien kumštūninkais Lietuvių Tauta garsi.

Reikalauja paliuosuoti Sacco ir Vanzetti.

Pereitą sekmadienį, Bostono miesto sode buvo didelis susirinkimas, kur susirinkusi labai skaitlinga žmonių minia griežtai reikalavo, kad mirtin nuteistieji Sacco ir Vanzetti būtų paliuosuoti.

Dabartiniu laiku tu vyrų likimas yra gubernatoriaus rankose. Jeigu gubernatorius jiems mirties bausmę dovanos, tai bus paliuosuoti, o jei ne, tai rugpiucio 10 d. jėdu turės mirti elektros kedėje.

Kadangi už jų paliuosavimą visa viso pasaulio darbininkai ir siuncia protestus bei grąšimus, tai prieš rugpiucio 10 d. pirmu negu bus paskelbtas galutinas gubernatoriaus žodis, kalėjimas, kuriame jėdu randasi, bus apstatytas taip vadinama "mirties sargyba", kuri prie kalėjimo neleis priėti nė vienam žmogui ir net toje gatvėje, kuri eina pro kalėjimą nebus leistina nė minutėi laiko sustoti.

Sacco ir Vanzetti buvo paskelbę bado streiką ir badavo apie 15 dienu. Bet Sacco moteris nuėjus į kalėjimą juos permaldavo ir jie jau pradėjo valgyti.

Kontrimas išvažiavo Kanadon.

Bostono ir apilinkės lietuviams gerai žinomas Real Estate biznierių ir lietuviškas "uredninkas" p. B. Kontrimas pertraukė savo biznį tulam laikui ir išvažiuoja praleisti atostogas baltuosiuose kalnuose New Hampshire valstijoje ir paskiau Kanadon. Linkime p. Kontrimui ir jo šeimai linksmiausiai laiką praleisti ir Kanadoje per daug neragaut "uždrausto vaisiaus."

Lankėsi svečias

"Sandaros" Redakciją aplankė Pranas E. Galinis, kuris mokytojauja Princeton universitete, Wisconsin valstijoje. Galinis papasakojo, kad tame universitete randasi keletas žymių profesorių, kurie studijuoja lietuvių kalbą.

Automobilius užmušė vaika

Pereitą savaitę trečiądienį Bostone siautė audra su lietumi ir perkunija. Audros laiku Broadway

važiavo Taxicab ir sakoma iš priežasties žaibų ir lietaus napatėmijęs skersai bėgantį 6 metų vaiką Stasį Luinį, mirtinai jį suvažinėjo.

Kazyriavimas baigėsi tragedija.

Chelsea pas tulą Franą Colabrą namuose keturi vyrai kazyriavo. Bekazyriuodami susipyko ir išsitrauk revolverius ir peilius pradėjo tarp savęs karą. Muštynės baigėsi tuom, kad tulas Manucora tapo nušautas, Calabrai veidas su peiliu supiaustytas, o kiti du išliko sveiki.

UASLAICIO S. LAPINSKO ATSKAITA IR PADĖKA

1927 m. baland. 3 d. Vytauto Draugijos S. Bostono susirinkime surinkta iš pavienių asmenų \$4.50 Baland. 7 d. Lietuvių Balso Dr-jos susirinkime S. Bostone surinkta \$11.51 Baland. 8 d. Susiv. Liet. Amer. 43 kp. 3 susirinkime \$4.58 Baland. 17 d. Lietuvių Ukėšų D-jos susirinkime \$2.64 Baland. 21 d. Susiv. šv. Kazimiero Dr-jos susirinkime \$11.98 Jonas Dirsa iš Brighton, Mass. aukavo \$5. Surinkta viso \$40.21 Balandžio 8 d. išsiusta Lietuvon Lapinskui \$16.00 Balandžio 30 d. išsiusta S. Lapinskui \$17.00

Už klišę (paveiklo parąymą) užmokėta \$3.00 Už persiuntimą knygu ir drapanų, kurios buvo surinktos redakcijų ir pavienių žmonių užmokėta \$4.21 Izmokėta viso \$40.21 Turiu už garbę tarti širdingą acių visiems, kurie aukavo ir sušelpė vargšą ir nesveiką našlaitį Lietuvoje, taipgi prašau, kurie dar norėtų jam padėti, siųsti aukas ar drapanas į kontrašų: Stanislovas Lapinskis, Linkuvos mieste. Šs, Senelių Prieglauda, Šiauliu apskr. Lithuania.

Padėkime tam vargdieviui, nukentėjusiam nuo sužvėrėjusių nedorelių, greičiau sugydyti savo kaulus.

Jonas Kasmauskas.

Nuo Red. Redakcijai yra atsiusti našlaičio S. Lapinsko padėkos laiški gerb. J. Kasmauskui. Vytauto Dr-jai, Liet. Balso Dr-jai ir šv. Kazim. Susiv. Dr-jai, kurių del vietos negalėjome idėti ir pasiunciami sulig adresu. Padėkos laiškuose našlaitis iškelia Amerikos Lietuvių širdžių jautrumą ir prašo siunciant kokius laiktus pridėti aiškų sąrašą.

Redakcijos Atsakymai.

Visiems gerb. korespondentams, atsiuntusiems ilgesnius ir nepasenstamus rašinius, pranešame, kad jie bus savo laiku idėti tik neištenka vietos tokius raštus sudėti skubioj tvarkoje. Tad prašom apsišarvoti kantrybe.

P. J. Žukauskui. Abu raštu sunaudosime kitame numery.

P. X. Strumskui. Atsakymą p. J. Sekiui idėsime kai tik atliks vietos.

P. J. V. Kiausui. Europos ir Lietuvos įspūdžius idėsime kiek vėliau.

Gauta iš p. N. Radžio pluoštas įspūdžių, kuriems, deja, negreit tegalės prieti eilė.

Punios Juozui. Korespondencija iš Punios tektu žymiai sutrumpinti.

Didžiausias šiemet lietus

Pereitą sekmadienį ir pirmadienį Bostone ir apilinkėj lijo ištisas dienas veik be pertraukos. Bostone ir Naujosios Anglijos pietinėj daly per tą lietu iškrito vandens tiek, kad kai kur gatvės patvino ir automobiliai nebegalėjo išbristi. Laike 5 val. prilijo visame plote 1.84 colų vandens sluoksnis. Ant jurių buvo tiršciaucios migolos ir laivai rėkė visą laiką. Apie nelaimingus atsitikimus nieko nepranešama.

Gubernatorius Fulleris tariasi

Pirmadienį vakare gubernatorius Fuller pasikvietė grįžusį iš atostogų vyr. teisėją Thayer, su kuriuo tarėsi apie 2 valandas. Iš to spėjama, kad Sacco ir Vanzetti nusprendis gali linkti jų naudai.

NETURI KUR DĖTI MOTERŲ

Meksikai, kaip ir tuloms Europos valstybėms, reikalinga daugiau vyrų. Kiekvienam vyrui yra po moteri ir dar po vieną perviršio.

Kilus klausimui, kur gauti vyrus toms likusioms merginoms, vienas seimo narys pasiulė leisti vyrams imti po dvi moteris, bet tas sutiko nemažą pasipriešinimą.

Meksikoj yra 300,000 merginų per daug. Vyrų stoka priskiriama nuolatiniam karams toje respublikoje. Iš viso Meksika turi 14,300,000 gyventojų.

Apie 3,400,000 gyventojų užsiima ukiminkyste, 600,000 dirba fabrikuose, apie 75,000 susisiekiame, suvirš 60,000 valdiškoj tarnyboj, netoli 300,000 visokiuose bizniuose ir apie 80,000 įvairiose profesijose. Suvirš pusė milijonu yra dykadonių. Moteru daugiau ir čia jų tragedija.

ISTORISKOS DIE-NOS RUGPIUCIO MENESY

Rugp. 1, 1790, pirmas gyventojų susikaitymas padarytas taksų ir karo tikslams. Pirmas gyventojų susikaitymas pradėtas rugpiucio 1 d. 1790 m. ir užbaigtas net už devynių mėnesių. Tik šeimynos buvo užregistruotos, o vergai užrekorduoti kaip nuosavybės su kitu judinamu turtu.

Kuomet pirmas susikaitymas buvo padarytas, Sus. Valstijos užėmė suvirš 890,000 ketvirtainių mylių, gyventojų turėjo apie 3,930,000. Virginija buvo įkailtingiausiai apgyventa valstija. Pennsylvania ir Massachusetts sekė. New Yorkas turėjo tik 340,120 gyventojų ir New Jersey tik 184,000.

Šimtą metų vėliau, 1890 metais, Sus. Valstijos turėjo net 3,027,000 ketvirtainių mylių ir gyventojų apie 63,000,000. 1920 m. nors žemės plotas nepadidėjo, bet gyventojų skaičius padidėjo iki 105,700,000.

P. J. AKUNEVIČIUS
LIETUVIS GRABORIUS
Suteikia geriausį paskutinį patarnavimą. Už pilną pagrabą galima apsiest su \$80 ir augščiau už didelius, o už vaikus nuo \$20 ir augščiau. Pigiai ir gražiai.
Ofiso ir gyvenimo antrašas:
826 E. 6-TH STREET, SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. S. B. 4486.

Ar žinai?

Parinko K. Urbonas

Kl. — Kiek gyventojų baltųjų ir juodųjų turi seniaus buvusios vergų valstijos?

Ats. Pagal 1920 metų surašo gyventojų baltų ir juodveidžių tose valstijose kurios priklausė prie konfederacijos yra sekamai:

Baltieji:	
Alabama	1,447,032
Arkansas	1,279,757
Florida	638,153
Georgia	1,689,114
Louisiana	1,096,611
Mississippi	853,962
North Carolina	1,783,779
So. Carolina	818,538
Tennessee	1,885,993
Texas	3,918,165
Virginia	1,617,909
Juodveidžiai:	
Alabama	900,652
Arkansas	472,220
Florida	329,487
Georgia	1,206,365
Louisiana	700,257
Mississippi	935,184
North Carolina	763,407
So. Carolina	864,719
Tennessee	451,758
Texas	741,694
Virginia	690,017

Kl. — Kuris Suvienuytų Valstijų senato narių tarnauja ilgiausį laiką?
Ats. — Senatorius Francis E. Warren. Jis buvo išrinktas kaipo Republikonas iš S. V. senatą spalio 18 d., 1890 ir tarnavo iki kovo 4, 1893; paskui vėlai buvo išrinktas del sekančių terminų: 1895, 1901, 1913, 1919, 1925. Dabartinis jo terminas baigsis kovo 3, 1931 metais.

Kl. — Koks hamas S. V. žinomas yra kaipo Amerikos laisvės gimimo vieta?
Ats. — Neprigulmybės svetainė (Independ. Hall), kuri randasi tarp šeštos ir penktos gatvių ant Chestnut gatvės, Philadelphia.

BOSTONO IR APIELINKĖS LIETUVIAMS

Turiu už garbę pranešti, kad atidariau lietuvių direktoriaus (graboriaus) ofisą So. Bostone, su tikslu patarnauti lietuviams. Aš pasiremdamas savo žinojimu ir patyrimu, sakau atvirai visai apilinkės lietuvių visuomenei, kad niekas kitas taip pigiai ir dailiai nepalaidos kaip aš, nes vartoju vėliausią madą ir papročius. Taipgi sergančius nuvežu ir parvežu iš Hospital'ės dykai! Trumpai sakant, dar Bostonas ir joje apilinkė neturėjo tokio žmogaus, kuris, šita darba būtų / atlikęs taip kaip aš jįi atlieku.

Reikale kreipkitės pas mane, o busite pilnai užganėdinti.

Su pagarba,
Jonas Petruškevičius,
162 Broadway, So. Boston, Mass. Ofiso tel. So. Boston 0304. Gyv. 1737.

KNAPP CAB CO.

Zemos kainos
South 3600 Boston
81 Dorchester St.
So. Boston, Mass.
24 val. patarnavimas

REAL ESTATE

DVI DVIEJŲ ŠEIMYŲ STUBOS
dar neužbaigtos, City Pointe Marine Rd. netoli M Street. Ant pirmų lubų 5 kambariai, resepsin hall ir sun parlor, ant antrų lubų 6 kambariai ir sun parlor. Bus šilto vandens, šiluma atskirai kožnai šeimynai, užpakaliniai piazai, vietos del garadžių. Kreipkitės tuojau pas savininką.
A. J. Kupstis

DVI GROSERNĖS, viena už \$200, daro gerą biznį, yra 3 kambariai, užpakaly krautvės. Renda \$20 į mėnesį; kita krautvė už \$700 su ilgu lisu, daro biznio apie \$250 į savaitę. Nepraleiskite šią progą, kreipkitės pas savininką
A. J. Kupstis

Anglis jau atpigo, katriems galima dabar patariame pirkti.
A. J. KUPSTIS
332 BROADWAY
S.O. BOSTON, MASS.
Tel. So. Boston 1662-1373 arba 0441.
Gyvenimo tel. S. Boston 1091

PIRK DABAR

Puikų 3 šeimynų po 5-6 kambarius su visais improvementais namų, taipgi vieta del 5 automobilių ir daržas, geriausioje vietoje — City Point, arti parko ir maudynių. Prekė \$13,900 ir lengvos išlygos ant likusių pinigų.

B. B. STEFAN
545 E. BROADWAY
Tel. So. Boston 0605
Room 508 110 Tremont st. Boston.

PINIGU PASKOLA

Jei jums reikia pinigų ar antra mažo ar didelio morkage už žemiasis nuomintį gali gauti pas mane, taipgi perku antra mortgages
P. J. KAY,
Room 508
110 Tremont St. Boston, Mass.

TITUS P. GREVIS

ARKITEKTAS ir INŽINIERIUS
Budavoju namus pagal užsakymą, padarau visokius plenus, išmuruoju žeme, gaunu permitus del garadžių, duru viska pigiai, gerai ir gražiai. Bile reikalais užiekit pas mane, natūrinai užlyką.
395 BROADWAY SO. BOSTON.
Tel. So. Boston 2340

A. O. SALNA (SHALNA)

LIETUVIS ADVOKATAS
Baigęs dar Urvic'iteta, Cornell University su A. B. G. Washington Univ. su LL. B. "Darbininko" Nape, (2-tos lobos)
366 W. BROADWAY
So. Boston, Tel. So. Boston 3540

DR. BALABAN

GYDYTOJAS IS RUSIJOS
Chirurgas ir prie gimdymo.
374 Dorchester St.
So. Boston, arti Andrew Sq.

D. A. ZALETSKAS

GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
877-488 Cambridge st.
Cambridge, Mass.

K. SIPLAUSKO APTIEKA

Kurioje galima gauti visokiu gyvuoliu ir įvairiu žolnu. Reikalaukite per telefoną.
373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

POWERS & MEHEGAN

PLUMBERUOJAME, ĮVEDAME SILIMAS IR GESĄ
463 WEST BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Tel. So. Boston 4529.